

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SAHNE SANATLARI OPERA ANA SANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RALPH VAUGHAN-WILLIAMS'IN
“SONGS OF TRAVEL” ŞARKI DİZİSİ'NİN
İNCELENMESİ

ULAŞ SAKA

2501190830

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ ALPER ALPMAN

İSTANBUL – 2022

ÖZ

RALPH VAUGHAN-WILLIAMS'IN “SONGS OF TRAVEL” ŞARKI DİZİSİNİN İNCELENMESİ

ULAŞ SAKA

Bu tezin amaçları sırasıyla Türkçe literatürde besteci Ralph Vaughan-Williams ve eseri “Songs of Travel” şarkı dizisinin yer alması; eserdeki şiirlerin Türkçe çevirisi yapılarak dizinin bütünlüğü sorgusuna dramaturjik unsurların tespiti ve protagonist karakterin analiziyle yeni bir yaklaşım sunulması ve geçmiş akademik çalışmalara işaret edilerek gelecek çalışmalara kaynak olunması ve sunulmasıdır. Aynı zamanda Robert Louis Stevenson tarafından yazılmış “Songs of Travel and Other Verses” kitabındaki şiirlerin besteci Ralph Vaughan-Williams tarafından bahsi geçen dizi için yeniden değerlendirilmesine dramaturjik yönden sınırlı bir yaklaşımla açıklık getirmek amaçlanmıştır. Birinci bölümde Ralph Vaughan Williams’ın hayatı, aldığı eğitim ve vokal müziğe yaklaşımı ele alınmıştır. İkinci bölümde Robert Louis Stevenson’ın hayatı, aldığı eğitim ve “Songs of Travel and Other Verses” kitabı ele alınmıştır. Üçüncü bölümde “Songs of Travel” şarkı dizisinin yapısı ele alınmış ve şiirlerin çevirileri ile açıklamaları yapılmıştır. Sonuç bölümünde önceki bölümlerde tespit edilen unsurlardan yola çıkarak dizinin edebi ve müzikal yönünü gözeterek kuvvetlendiren bir sahneleme önerisi sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Songs of Travel, Şarkı Dizisi, Şiir, İngiliz Halk Müziği, Ralph Vaughan-Williams

ABSTRACT

A REVIEW OF RALPH VAUGHAN-WILLIAMS' "SONGS OF TRAVEL" SONG CYCLE

ULAŞ SAKA

The aims of this thesis are respectively to include composer Ralph Vaughan-Williams and his creation "Songs of Travel" song cycle in Turkish literature; to provide a new approach to the question of the integrity of the cycle by making the Turkish translation of the poems in the work, to determine the dramaturgical elements and to analyze the protagonist character; and to be a source and guide for future studies by pointing the past academic studies. At the same time, with a limited dramaturgical approach it is aimed to clarify the reorder by the composer of the poems in the book "Songs of Travel and Other Verses" written by Robert Louis Stevenson for the aforementioned cycle. In the first chapter, the life of Ralph Vaughan-Williams, his education and his approach to vocal music are discussed. In the second part, Robert Louis Stevenson's life, education, and his book "Songs of Travel and Other Verses" are discussed. In the third chapter, the structure of the song cycle "Songs of Travel" is discussed, and the translations and explanations of the poems are made. In the conclusion part, a staging proposal that strengthens the literary and musical aspects of the cycle is presented based on the elements determined in the previous sections.

Keywords: Songs of Travel, Song Cycle, Poem, English Folk Music, Ralph Vaughan-Williams

ÖNSÖZ

Bu tezin hazırlanmasında bana her zaman ve her koşulda destek veren aileme; özellikle şiir çevirilerine titizlikle yardımcı olan ve edebi alt yapısına sonsuz güvendiğim Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Yahya Berkol GÜLGEÇ'e; her daim müthiş bir motivasyon sağlayan ve yol gösteren danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Alper ALPMAN'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Özellikle Corona salgını döneminde kaynaklara uzaktan erişimin tüm zorluklarını yaşadığım bu tezin yazılması sürecinde bana destek veren İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğretim üyesi Doç. Dr. Zehra Müge Hendekli'ye ve besteci özelinde belki de en kapsamlı çalışmaları yapmış ve derlemiş olan Dr. David Manning'e yardımlarından dolayı ayrıca teşekkürlerimi sunarım.

ULAŞ SAKA

İSTANBUL, 2022

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

RALPH VAUGHAN-WILLIAMS HAYATI

1.1. AİLE.....	3
1.2. EĞİTİM.....	4
1.3. R.V. WILLIAMS’IN VOKAL MÜZİĞE YAKLAŞIMI	6

İKİNCİ BÖLÜM

ROBERT LOUIS STEVENSON HAYATI

2.1. AİLE	9
2.2. EĞİTİM	9
2.3. “SONGS OF TRAVEL AND OTHER VERSES”	10

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONGS OF TRAVEL

3.1. ŞARKI DİZİSİ	11
3.2. BİR ŞARKI DİZİSİ FORMU OLARAK “SONGS OF TRAVEL”	12
3.2.1. Edebi ve Teatral Bütünlük.....	16
3.2.2. Parçalar Arası Tonal İlişki.....	17
3.3. DİZİNİN MÜZİK ÇAĞLARI ARASINDAKİ YERİ.....	19
3.4. THE VAGABOND	20
3.5. LET BEAUTY AWAKE.....	23

3.6. THE ROADSIDE FIRE	24
3.7. YOUTH AND LOVE.....	26
3.8. IN DREAMS	27
3.9. THE INFINITE SHINING HEAVENS	29
3.10. WHITHER MUST I WANDER?	31
3.11. BRIGHT IS THE RING OF WORDS	34
3.12. I HAVE TROD THE UPWARD AND THE DOWNWARD SLOPE	35
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	37
KAYNAKÇA	47
EKLER.....	50

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. R.L.S. - R.V.W. sıralamaları.....	13
Tablo 3.2. “Songs of Travel” dizisinde yer alan parçaların tonları.....	17
Tablo 3.3. Parçalar arası tonal aralık ilişkisi	18

KISALTMALAR LİSTESİ

a.e.	: Aynı Eser
a.g.e.	: Adı Geçen Eser
bkz	: Bakınız
H.P.	: Hubert Perry
R.C.M.	: Royal College of Music
R.L.S.	: Robert Louis Stevenson
R.V.W.	: Ralph Vaughan-Williams
T.R.	: Thomas Ravenscroft
Y.Y.	: Yüz Yıl

GİRİŞ

Ralph Vaughan Williams hayatının önemli bir bölümünü yollarda geçirmiş, yolda olma halini, maceracı karakterini eserlerinin pek çoğuna yansıtmıştır. Aynı şekilde edebiyatçı ve şair Robert Louis Stevenson da yollarda olmaya düşkünlüğüyle anılmıştır ve hayatının özellikle son dönemini deniz yolculuklarıyla geçirmiştir. Romantik dönem müziğinde ve edebiyatta dikkat çeken gezgin teması, Vaughan Williams tarafından “Songs of Travel” şarkı dizisinde ustalıkla kullanılmıştır. Gençlik dönemi eserlerinden biri olan bu dizi uzun yıllardır opera şan eğitim süreçlerinde bariton repertuarı çalışan öğrencilerin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Hem İngiliz milli müziğinin Purcell döneminden sonra yeniden canlanması yolunda ilk örneklerden biri olması hem de eğitim süreçlerinde ve performans süreçlerinde her daim tercih edilen bir dizi olması, repertuarlarda daha uzun yıllar var olacağının bir işareti olarak yorumlanabilir. Özellikle Büyük Britanya’da oldukça önemsenen besteci Vaughan Williams ve eseri “Songs of Travel” hakkında ülkemizde pek fazla akademik çalışma olmaması bu tezin hazırlanmasında ana etkenlerden biri olmuştur. Tezin hazırlanmasında literatür taraması ana yöntem olmuştur. Farklı veri tabanlarından elde edilen İngilizce yazılmış eserlerin ilgili bölümleri Türkçe’ye çevrilerek atıfta bulunulmuştur ve tezin araştırdığı konuyu destekleyecek veriler elde edilmiştir. Eserin şiirlerinin yazarı Robert Louis Stevenson’dan da bahsedilen tez içeriğinde, ileride besteci üzerine yapılacak çalışmalar için özellikle hayatı, vokal müziği ve bu ikisinin birbirinin destekleyen unsurlarının diziyle bağlantısı ele alınarak bir rehberlik hedeflenmiştir. Aynı zamanda dizi özelinde ve bestecinin kendi makaleleri üzerine hazırlanmış birtakım geçmiş akademik çalışmaya atıfta bulunularak besteci ve dizisinin Türkçe literatürde daha anlaşılır ve İngilizce literatürde ana dili Türkçe olan araştırmacılar için daha ulaşılabilir olması amaçlanmıştır. Son olarak uzun yıllardır süre gelen, dizinin bütünlüğünün farklı akademisyen ve sanatçılarca tartışılması ve sorgulanması konusuna şiirlerin Türkçe çevirileriyle dramaturjik unsurların tespiti ve parçalar özelinde bir araya getirilmesi yönünde birtakım önermeler sunulmuştur. Bu önermeler sahneye koyan için zaman, mekân ve olay örgüsü tespitleri; icracı için protagonistin karakter inşasına katkı sağlayacak duygu durumu, hayatla ilişki alması,

tecrübe edindikten sonraki dönüşümü gibi unsurlarla temellendirilmiştir. Burada önerilen tüm sahneleme ve karakter analizi unsurları eserin yazıldığı çağın coğrafi koşullarından ayrılarak ele alınmıştır. Dolayısıyla tespitlerin çağdaşlığının sürekliliği hedeflenmiştir. Şiirlerin çevirilerinde anlam bütünlüğü mümkün olduğunca korunmaya çalışılmış, birbirileriyle edebi yönden ilişkileri İngilizce’de olduğu gibi Türkçe’de de kurulması hedeflenmiştir. Kimi noktalarda doğrudan çeviri yerine İngilizce’de yarattığı çağrışımlar tercih edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

RALPH VAUGHAN-WILLIAMS HAYATI

1.1. AİLE

Ralph Vaughan Williams 12 Kasım 1872’de Down Ampney’de bir papaz evinde dünyaya gelmiştir. Ailesinin üçüncü çocuğudur. Williams’ın dedesi Sir Edward Vaughan Williams bir avukat ve hâkim, babası ise bir papazdır. Ayrıca anne tarafından iki önemli isim büyük büyük büyükbabalarıdır: Josiah Wedgwood, çanak-çömlekçiliğin Stoke-On-Trent şehrindeki kurucusu; Erasmus Darwin, hekim, şair ve Charles Darwin’in dedesi¹.

Babası Arthur Vaughan – Williams’ı 1875’te henüz 2 yaşındayken kaybeden R.V.W., annesi ve iki kardeşiyle birlikte, büyük anne ve büyük babasının Dorking yakınlarındaki evine taşınmıştır². 4 yaşında büyükannesinin eğitimiyle okuma yazmayı öğrenmiş ve teyzesi Sophie Wedgewood’tan ilk müzik eğitimini almıştır³. İlk piyano parçası “*The Robin’s Nest*”i 6 yaşındayken bestelemiştir. Annesinin sesli okuduğu macera hikayeleri ve klasik eserler, o yaşlardayken bestecinin Shakespeare ilgisinin temelini atmıştır. Sesli okuma yapmayı, hayatının geri kalanında da keyifle sürdürmüştür. 1880’lerin başında mimari ile ilgilenmiş, özellikle Norman ve Gotik yapılarla ilgili okumalar yapmıştır. Öyle ki 1883’teki doğum gününde annesi “*Resimli Britanya Adaları Mimarisi*”⁴ kitabı hediye etmiştir⁵.

---

¹ Stephen Cannock., t.y., A Longer Biography, (Çevrimiçi) <https://rvwsociety.com/comprehensive-biography/>

² Ursula Vaughan-Williams, “**Ralph Vaughan Williams and His Choice of Words for Music**”, Proceedings of the Royal Musical Association , Vol. 99, 1972 – 1973, s. 81

³ a.e.

⁴ Henry Halsall Bishop, “**the Pictorial Architecture of the British Isles**”, Society for Promoting Christian Knowledge 1883

⁵ James Day, “Vaughan Williams. The Master Musicians Series”, edited by Stanley Sadie. Third Edition. Oxford University Press, 1998, s. 6

1.2. EĞİTİM

1883 yılında 11 yaşındayken Brighton yakınlarında bulunan Rottingdean’de bir okulda aldığı müzik eğitimini “oldukça iyi” olarak tanımlayan Williams, bu okulda Johann Sebastian Bach’ın müziği ile tanışmıştır. O dönemde Joseph Joachim Raff’ın “**Cavatina**” eserini ezbere çalabilecek kadar iyi derecede keman çalabilmektedir.⁶

Williams, 1887 yılında Godalming, Surrey’de 3 yıl okumuş ve burada bulunduğu süre içinde çeşitli konserler düzenlemiştir. Her ne kadar burada iyi bir viyolacı altyapısına sahip olduğunu düşünse de ailesi onun için en uygun enstrümanın organ olduğuna inanmıştır.⁷

1890’da Surrey’den ayrılan Williams, Kraliyet Müzik Akademisi’ne⁸ (Royal College of Music) başlamıştır. İlk çalışmalarını Francis Edward Gladstone ile yapmıştır. İngiliz müzikolog ve besteci George Alexander MacFarren tarafından hazırlanmış olan armoni metoduyla eğitim veren Gladstone ile iki sömestrlik sıkı çalışmanın ardından Sir Hubert Perry’nin⁹ öğrencisi olabilmıştır.¹⁰ Özellikle 19. Yüzyıl sonlarında İngiliz halk müziğinin canlanması üzerindeki önemli etkileriyle bilinen Sir H.P., Williams’ın müzik bilgisini oldukça genişletmekle birlikte İngiliz koro geleneğinin soyluluğu ve yüceliğini anlamasını sağlamıştır. Sir H.P.’nin müziğinde olağandışı şekilde İngiliz yapısı fark eden ve bundan etkilenen Williams’ta yaklaşık 10 yıl kadar sonra bir milliyetçi besteci bilinci ortaya çıkmıştır.¹¹

Williams 1892’de tarih ve müzik çalışmak üzere dedesinin de okulu¹² olan Trinity College, Cambridge’e gitmiştir. Bir yandan Sir H.P. ile haftalık derslerine devam ederken bir yandan da Charles Wood ile dersler yapmıştır. Williams, Wood’un teknik çalıştırıcılığını mükemmel ve bestecilik eğitimini eşsiz olarak tanımlamıştır.¹³ Kuzenlerinin güçlü bağları sayesinde burada filozof George Edward Moore, tarihçi

---

⁶ Cannock, a.g.e.

⁷ Cannock, a.g.e.

⁸ Bundan böyle R.C.M. olarak anılacaktır.

⁹ Bundan böyle “Sir. H.P.” olarak anılacaktır.

¹⁰ Day, a.g.e., s.13

¹¹ Cannock, a.g.e.

¹² Day, a.g.e., s.1

¹³ Day, a.g.e., s.16

George Trevelyan ve sonraları R.C.M. müdürü olacak olan Hugh Allen ile tanıştırmıştır.¹⁴

1894 yılında müzik diplomasını alan Williams hemen ertesi yıl tarih derecesini de elde etmiştir. 1895 yılında “müziği üzerindeki en büyük etkileyen” olarak tanımladığı Gustav Holst ile yakın arkadaş olmuş, bu dostluk Holst’ün 1934’te ölümüne kadar sürmüştür. 1895 yılında R.C.M.’ya geri tekrar girmiştir. Ayrıca kendinden sonraki jenerasyon üzerinde büyük etkisi olan besteci, şef ve eğitimci Sir Charles Villiers Stanford’tan¹⁵ ders almaya başlamıştır.

Berlin’de Alman besteci Max Bruch ile kısa bir dönem çalışmıştır. Halk müziği ve tınılarıyla ilgilenmiş olan Bruch, R.V.W. ile çalıştıkları süre boyunca Stanford’un aksine onu cesaretlendiren bir yaklaşım benimsemiştir. Ardından St. Barnabas, Güney Lambeth, Londra’daki 1895’ten beri sürdürdüğü organistlik görevine dönmüştür. Her ne kadar bu görevini pek sevmemiş olsa da bunun ona kilise müziğinin iyi ve kötü yanlarını gözlemlemesi için iyi fırsatlar verdiğini düşünmüştür. Bu görevinden 1899’da istifa etmiştir.

1907 yılında Williams, *Bolero* (1928), *İspanyol Rapsodisi* (1907), *Dafne ve Chloe Balesi* (1912) gibi önemli eserlerin bestecisi Maurice Ravel’den ders almaya karar vermiştir. Ravel ile 6 aylık çalışmasının ardından eserlerine etkisi yansımıştır ve bu nispeten kısa süreye rağmen dostlukları yıllarca devam etmiştir.

20. Yüzyılın başlarında, kırsal bölgelerde çeşitli halk şarkıları ve ilahi formlarında eserlerin arayışına ve notaya alınmasına yönelik ilk araştırmacılarıdır. Halen popüler olan kimi ilahi tınılarını bu süreçte bestelemiştir. Hayatının önemli dönüm noktalarında biri, gönüllü olarak Birinci Dünya Savaşı’na katılmış olmasıdır. 3 yıl süren savaş tecrübesi boyunca toplu ölümler ve özellikle kimi dostlarını yitirmiş olması onu ve müziğini derinden etkilemiştir. Edebi yönü güçlü olan R.V.W. özellikle Blake, Bunyan ve Shakespeare gibi şair ve yazarlardan etkilenmiştir.

---

¹⁴ Day, a.g.e., s.17

¹⁵ Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2022, Eylül 26). “**Sir Charles Villiers Stanford**”, Encyclopedia Britannica. (Çevrimiçi) <https://www.britannica.com/biography/Charles-Villiers-Stanford>

86 yıllık yaşamına iki evlilik sığdıran besteci, 1958 yılında hayata gözlerini yummuştur. Çalışmaları arasında 9 senfoni; piyano, keman, obua ve tuba için konçertolar ile 5 opera, oda müziği, bale ve film müziklerinin yanısıra eşliksiz orkestra için ve koral eserler bulunmaktadır.

1.3. R.V. WILLIAMS'IN VOKAL MÜZİĞE YAKLAŞIMI

R.V.W. etkin olduğu yıllarda kaleme aldığı bir makalesinde o dönemde İngiliz bir bestecinin ne denli değersiz ve gereksiz olduğunu vurgulamıştır.¹⁶ Dönem İngiltere'si, dünya genelinde ses getiren siyasi gelişmelerin odağı olduğu gibi, Londra da bir müzik başkenti olarak görülmüştür. Ne var ki Purcell döneminden sonra derin bir boşluğa giren İngiliz milli müziği bu başkentte, dışarıdan dünyaca ünlü bestecilerin ve eserlerinin getirilmesiyle ihtiyaç duyduğu gelişim ortamı için bir fırsat yakalayamamıştır. Makaleyi kaleme aldığı yılların da öncesinde R.V.W., İngiliz milli müziğinin tekrar canlanması ve gelişmesi adına çalışmalar yapmış ve bu müziğin toplum üzerinde etkili olması için ideal bir besteleme ve vokal icrası gereksinimini ön planda tutmuştur. 1898'de kurulan “*The Folk Song Society*” topluluğuna 1904'te katılmıştır. Çocukluğundan beri İngiliz halk müziğine teşne olan R.V.W., meslektaşları Cecil Sharp, George Butterworth ve Ella Mary Leather ile İngiliz kırsalını köy, kasaba gezerek İngiliz halk şarkılarını fonograf ile kayda almış, notaya dökmüş ve bu şarkılar üzerine solo vokal ve koro için çeşitlemeler¹⁷ bestelemiştir. Müzikte İngiliz tınılarının yeşermesi, ulusal bir kimlik oluşumunun temelleri bu şekilde atılmış ve kısa sürede meyve vermeye başlamıştır. Kuzeni Ralph Wedgwood ile bir yazışmasında şu görüşlerini aktarmıştır:

...bana öyle geliyor ki müziğin geleceği İngiltere ve Rusya arasında bir yerlerde yatıyor, ancak önce Ruslar özgün olmayı bırakmalı ve İngilizler taklitçi olmayı bırakmalı. Halk ezgileri teorisine oldukça inanıyorum...¹⁸

¹⁶ Ralph Vaughan Williams, “Who wants the English Composer?”, Vaughan Williams on Music, Oxford University Press USA – OSO, Ed. David Manning, 2007, s. 39

¹⁷ Örn.: “Through Bushes and Through Briars”, Novello Publishing, 1908

¹⁸ Christopher Fifield, “**Max Bruch His Life and Works**”, George Braziller, Inc., New York, 1988, s. 270-271

R.V.W., ilk çalışmalarından son eserlerine kadar vokal melodilerini önemsemiştir. Kaleme aldığı kimi makalelerinde özellikle vokal kullanımına ve şancılara yer vermiş, tavsiyelerde bulunmuştur. “A Preface to English Hymnal, 1906”¹⁹ yazısında koral performans için tavsiyelerde bulunmuş, amatör ya da profesyonel fark etmeksizin başarılı bir performansın mümkün olabileceğini vurgulamıştır. Günümüzde halen rastlayabileceğimiz, yalnızca teknik beceriyi öne çıkaracak eser ve performans tercihlerinin sanatın bütünselliğini yansıtmadığı görüşünü o yıllarda vurgulamıştır:

“Amatör şarkıcılar! Bütün ciddiyetimle size soruyorum, neden böyle şarkıları seslendiriyorsunuz? ... Birisi şöyle diyebilir, “Sesimi göstermek istiyorum.” Ne? Senin sesin kötü şiir üstüne daha kötü bir müziği seslendireceğin kadar zavallı bir ses mi?”²⁰

Buradan da anlaşılacağı gibi şarkıcıdan güçlü beklentileri olan R.V.W., bu sözlerini destekleyecek önemli çalışmalara imza atmıştır. Bu çalışmaların ilk örneklerinden biri de “Songs of Travel” şarkı dizisidir.

Yayımlanan ilk beste çalışması 1901’de yazılmış ve The Vocalist adlı dergide yer almıştır.²¹ Piyano ve vokal için William Barnes’ın şiiri *Linden Lea* (İhlamur Yaprığı) üzerine bestelediği aynı adı taşıyan eser tıpkı bu dönemde bestelediği diğer eserleri gibi dikkate değer bulunmuştur. Bu başarısının ardından William Barnes ve Christina Rossetti şiirleri üzerine çalışmalar yapmıştır ve sonrasında “Songs of Travel” dizisinde yer alacak olan Robert Louis Stevenson şiirlerine odaklanmıştır.²² Söz ve müzik uyumu bağlamında “Silent Noon” (Sessiz Öğle Vakti) bestecinin o döneminin en başarılı eserlerinden biri olarak gösterilmiştir.

R.V.W. müzik stilinin gelişimine yön veren olay 1903 sonlarında Brentwood yakınlarındaki Ingrave’de bir İngiliz halk şarkısıyla tanışması olmuştur: “*Bushes and*

¹⁹ “A Preface to English Hymnal”, **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. By David Manning, 2007, s. 31-37

²⁰ Ralph Vaughan Williams, “A Sermon to Vocalists”, **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. By David Manning, 2007, s. 27

²¹ Ursula Vaughan-Williams, a.g.e., s.82

²² Ursula Vaughan-Williams, a.g.e., s.82

Briars". Bu ve bunun gibi diğer İngiliz halk şarkıları, bestecinin çalışmalarındaki söz seçimi, ana hatları ve melodi oluşumunu güçlü ve kalıcı olarak etkilemiştir.

R.V.W. stil ve karakteristik gelişimini İngiliz İlahileri Dergisi²³ müzik editörü olarak ilahilerle iç içe olmasıyla da geliştirmiştir. Araştırmalarını Tudor ve Elizabeth dönemi bestecileri ve müziğine kadar derinleştirmiştir. Bu araştırmalarında özellikle Thomas Tallis'in "*Why Fumeth in Fight?*" eseri Williams'ın "*Fantasia on a Theme by Thomas Tallis*" (Thomas Tallis'in bir Teması Üzerine Fantezi) eserinin temelini oluşturmuştur. Editörü olduğu dergiye "*Sine Nomine*" ile birlikte dört özgün ilahi ile katkı sağlamıştır: "*Lord Come Away*", "*Who is This Fair One*", "*Come Love, Come Lord*", "*Evening Hymn*"

Halk müziğinden, ilahi tınlarından, felsefeden ve Parry'nin müziği ile Tudor ve Elizabeth dönemi korallerden edindiği tecrübeyle şekillenen R.V.W.'nin müzik stili son olarak şair Walt Whitman'dan da etkilenmesiyle son halini almıştır.²⁴ Whitman'ın şiirleri, R.V.W.'nin müzik kurgusuna son dokunuşu yapmış ve bir besteci olarak dikkat çekmesinde önemli bir rol oynamıştır.²⁵

---

²³ Orijinali "English Hymnal"

²⁴ Ursula Vaughan Williams, a.g.e., s.82-83

²⁵ Alain Frogley, "**O Farther Sail: Vaughan Williams and Whitman**", Let Beauty Awake, Elgar, Vaughan Williams, and Literature, Elgar Editions, Ed. By Julian Rushton, 2010, s. 80

İKİNCİ BÖLÜM

ROBERT LOUIS STEVENSON HAYATI

2.1. AİLE

Robert Louis Stevenson²⁶ 13 Kasım 1850’de Edinburgh, İskoçya’da dünyaya gelmiş şairdir ve aynı zamanda roman ve gezi yazarıdır.²⁷ Babası Thomas Stevenson inşaat mühendisidir ve deniz feneri inşa ve planlaması üzerine önde gelen isimlerden biridir. Amcaları da bu alanda çalışan R.L.S.’nin anne tarafından soyu, üst tabaka, toprak sahibi ve yüksek sosyete bir gruba dayanmaktadır. Büyük büyük dedesi İskoçya’da toprak sahibi konumundayken dedesi İskoç Kilisesi’nde papaz olarak görev yapmıştır.

Çocukluğundan ömrünün sonuna kadar göğsünde sağlık sorunları²⁸ yaşayan R.L.S. için annesi Margaret Isabella önemli bir destek olmuştur. Evlerinde uzun yıllar bir hemşire bulunması da durumun zaman zaman ne denli şiddetli bir hal aldığını göstermektedir. İkinci annesi olarak gördüğü Hemşire Alison Cunningham’a bir şiir kitabını²⁹ atfetmiştir. R.L.S. tekrar eden yaşadığı rahatsızlık nedeniyle okul hayatında güçlük çekmiş ve büyük ölçüde evinde eğitimini tamamlamıştır. Okumayı geç söken şair, küçük yaşlarından beri hikâye dinlemeye, anlatmaya ve yazmaya merak salmıştır.

2.2. EĞİTİM

Hastalığından dolayı eğitim hayatına okuldan ziyade evde atılan R.L.S., Edinburgh’ta bulunan Mr. Henderson’s School, Edinburgh Akademisi ve Robert Thomson’ın Özel Okulu’nda okumuş; bir dönem de Isleworth’te yer alan bir İngiliz Yatılı Okulu’nda okumuştur. 1867 yılında ailesinin isteği üzerine mühendislik okumak üzere Edinburgh Üniversitesi’ne gitmişse de orada eğitimden çok sosyal hayatına yönelmiş ve yeni arkadaşlıklar edinmek daha cazip gelmiştir.

---

²⁶ Bundan böyle R.L.S. olarak anılacaktır.

²⁷ Daiches, D. (2022, September 11). “Robert Louis Stevenson. *Encyclopedia Britannica*.” (Çevrimiçi) <https://www.britannica.com/biography/Robert-Louis-Stevenson>

²⁸ Bronşlarıyla ilgili bir rahatsızlık

²⁹ Robert Louis Stevenson, “A Child’s Garden of Verses”, 1885

Üniversite eğitimini devam ettirdiği yıllarda R.L.S. İskoçya'nın önemli noktalarında bulunan babasının inşa ettiği deniz fenerlerine giderek orada babasıyla bu alanda çalışmalar gerçekleştirmiştir. Ancak bu seyahatlerinde mühendislikten çok dalış yapanlarla ilgilenmiştir³⁰. Okumakta olduğu mühendislik bölümünü bırakan R.L.S., aynı üniversitede 1871 yılında hukuk eğitimi almaya başlamış ve 1875 yılında bu eğitimi tamamlamıştır.

2.3. “SONGS OF TRAVEL AND OTHER VERSES”

Hukuk eğitimini tamamlayan R.L.S., avukatlık sınavlarını geçmiş olsa da yazar olmak konusunda kararlılık göstermiştir. Mezun olduğu yıldan itibaren mümkün olduğunca yollara düşen R.L.S. gezdiği yerlerle ilgili gezi yazıları hazırlamıştır. Yolda olma hali, maceracı tutumu ve özgürlük havasını R.L.S.'nin pek çok çalışmasında görülebilmektedir. İlk ödeme aldığı makalesi 1873'te “*The Portfolio*, 4” adlı dergide yayınlanan “*Roads*” olmuştur.³¹ R.L.S. “Kısa Hikâye” formunda önemli bir yere sahiptir. Özellikle Fransa, Amerika ve Rusya'da gelişen bu formun İngiliz geleneğiyle harmanlanması onun kalemiyle sağlanmıştır. Güney denizinde yaptığı seyahatler hayatının son döneminde önemli bir yer tutmaktadır ve “*Songs of Travel*” dizisindeki şiirleriyle birlikte 44 şiiri bu dönemde yazmıştır.

Şairin yakın arkadaşı Sidney Colvin, *Songs of Travel and Other Verses* kitabının önsözünde bahsi geçen 44 şiiri 1887'de şairin İngiltere'den son kez ayrılışından sonra farklı yerlerde ve zamanlarda yazdığından ve basılması için ölümünden birkaç ay önce kendisine yolladığından bahsetmektedir.³² R.L.S.'nin farklı başlıklar denediğini ancak nihayetinde sıralamasını ve başlık kararını editöre bıraktığını ve bu şiirlerin “Underwoods”un gelecek edisyonlarına üçüncü bir kitap olmasını önerdiğini belirtmiştir.

---

³⁰ Robert Louis Stevenson, “ACROSS THE PLAINS WITH OTHER MEMORIES AND ESSAYS”, **Chatto & Windus**, 1892, s. 192

³¹ J.A. Steuart, “ROBERT LOUIS STEVENSON: MAN and WRITER”, **Sampson Low, Marston and Company (London)**, 1922, s.146

³² Robert Louis Stevenson, “The Songs of Travel and Other Verses”, ed. Sidney Colvin, 1896, s. Preface

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONGS OF TRAVEL

3.1. ŞARKI DİZİSİ

19.yy. formu olarak kabul edilen “Şarkı Dizisi” kavramının çeşitli müzik sözlüklerindeki tanımları şu şekildedir:

“Ortak bir temayı veya ana fikri paylaşan ve uyumlu bir birim olarak sunulmak üzere tasarlanmış bir grup şarkı”³³.

“Bir anlatı dizisi veya bazı ortak açıklamalarla birleştirilmiş, tekil olarak tamamlanmış bir grup şarkı”³⁴

Her ne kadar Jeffrey Mark³⁵ Thomas Ravenscroft’a³⁶ ait 1614 yılında bestelenmiş “*Hodge and Malkyn*” eserini şarkı döngüsü kavramının “belki de ilk örneği” olarak açıklamışsa³⁷ da Ludwig van Beethoven tarafından 1814 yılında bestelenmiş olan “*Liederkreis: An die Ferne Geliebte*” bütünsel olarak ilk şarkı dizisi³⁸ olma özelliğini taşımaktadır. Müzik tarihinde, döngüsel anlam taşıyan “Kreis: Halka”³⁹ kelimesi ilk kez Ludwig van Beethoven tarafından kullanılmıştır. Döngü içindeki parçalar tekil olarak “Strophic” formda (Örn.: *Die Schöne Müllerin: Das Wandern, Schubert, F.*) yani farklı kıtaların aynı ezgiyle bestelenmesiyle veya “Through Composed” (Örn.: *Songs of Travel: I Have Trod the Upward and The Downward Slope, Vaughan-Williams, R.*) yani ezgi tekrarı olmayan formda bestelenmesiyle karşımıza çıkmaktadır. Tüm besteler bir bütünün parçasıdır. Bu bütünlük, tematik ilişkiler, şiirlerin edebi açıdan uyumluluğu, parçalar arası tonalite

³³ “Song Cycle”, (Çevrimiçi) https://dictionary.onmusic.org/terms/3267-song_cycle

³⁴ “Song Cycle”, The Norton/Grove Concise Encyclopedia of Music, ed. Stanley Sadie, Macmillan Press Ltd, London, 1988, s.711

³⁵ Besteci ve bir süreliğine R.V.W.’nin öğrencisi

³⁶ Bundan böyle T.R. olarak anılacaktır

³⁷ Mark, Jeffrey “Thomas Ravenscroft, B. Mus. (c. 1583-c. 1633).” The Musical Times, 65(980), 1924, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.2307/911743>, s.: 884

³⁸ “The Antecedents of Beethoven’s Liederkreis” Oxford University Press, Music & Letters, Jul. - Oct., 1982, Vol. 63, No. 3/4 (Jul. - Oct., 1982), 1982, s. 242

³⁹ Kreis: Yüzük, halka

ilişkisi ile oluşturulabildiği gibi betimlenen duyguların, mekanların ve teatral konunun ilişkilendirilmesiyle de sağlanabilir. Romantik dönem lied, chanson ve şarkı formlarının temel özelliklerinden biri olan piyano eşliği ile vokal melodisinin birbirinin önüne geçmeden oluşan birlikteliği, tüm bu sayılan özelliklerin bir arada veya parça parça kullanılmasıyla perçinlenmiştir. Franz Schubert tarafından 1823'te bestelenen *Die Schöne Müllerin* ve 1828'te bestelenen *Winterreise*; Robert Schumann tarafından 1840'ta bestelenen *Dichterliebe*; Gustav Mahler tarafından 1884-85 arasında bestelenen *Lieder eines fahrenden Gesellen*; Gabriel Fauré tarafından 1892-94 arası bestelenen *La Bonne Chanson* ve tahminen 1901-1904 arası R.V.W. tarafından bestelenen “*Songs of Travel*” bahsi geçen özelliklerle oluşturulmuş birtakım şarkı dizisi örnekleridir.

3.2. BİR ŞARKI DİZİSİ FORMU OLARAK “SONGS OF TRAVEL”

Edebiyatçı ve şair R.L.S.’nin *Songs of Travel and Other Verses*⁴⁰ adlı kitapta basılan şiirlerinden 9 tanesi besteci R.V.W. tarafından seçilmiş ve bestelenmiştir. Rufus Hallmark’ın yaptığı araştırmalara göre şairin ölümünün ardından Londra’da akşamları yayımlanan *Pall Mall Gazetesi*’nde R.L.S.’nin ölüm haberine hatrı sayılır bir yer verilmiş ve beraberinde *Whither I Must Wander* şiiri yayınlanmıştır.⁴¹ Gazetenin takip eden çeşitli sayılarında daha önce hiç basılmamış olan *I Will Make You Brooches* ve *To the Heart of Youth* şiirlerine de yer verilmiştir. Hallmark, daha sonra *Songs of Travel* dizisi için bestelenecek olan şiirlere bestecinin bu gazetede rastlamış olabileceğini öne sürmüştür.⁴² Kitap ve şarkı dizisi *The Vagabond* ile başlar; ancak besteci devamındaki şiirlerin sırasını değiştirmiştir.

---

⁴⁰ Colvin, a.g.e.

⁴¹ Rufus Hallmark, “Robert Louis Stevenson, Ralph Vaughan Williams and their Songs of Travel”, **Vaughan Williams Essays**, ed. Byron Adams and Robin Wells, 2016, s. 130

⁴² Hallmark, a.e.

Tablo 3.1. R.L.S. - R.V.W. sıralamaları

ŞİİRLER (R.L.S.)		ŞARKILAR (R.V.W.)	
I.	The Vagabond	1.	The Vagabond
III.	Youth and Love – II	2.	<i>Let Beauty Awake</i>
IV.	In Dreams, Unhappy	3.	<i>The Roadside Fire</i>
VI.	The Infinite Shining Heavens	4.	Youth and Love
IX.	<i>Let Beauty Awake</i>	5.	In Dreams
XI.	<i>I Will Make You Brooches and Toys</i>	6.	The Infinite Shining Heavens
XIV.	Bright is the Ring of Words	7.	Whither Must I Wander?
XVI.	Home, no more Home	8.	Bright is the Ring of Words
XXII.	I have Trode the Upward and the Downward Slope	9.	I have Trode the Upward and the Downward Slope

Tablo 3.1’de Sol tarafta yer alan sıralama şiirlerin R.L.S. sırasını gösterirken sağda yer alan sıralama R.V.W. sırasını göstermektedir. Kalın çerçeve ile işaretlenmiş soldaki ve sağdaki sıralama; kalın punto ile işaretleniş soldaki ve sağdaki sıralama; ok işaretleriyle gösterilmiş sıralama dikkate değerdir.⁴³:

Jeffrey Mark’ın yukarıda bahsi geçen makalesinden⁴⁴ anlaşılabileceği gibi besteci T.R., Elizabeth dönemi İngiliz müziğinde çağdaşlarına örnek olan ve dikkat çeken çalışmalara imza atmıştır. Besteci R.V.W., Elizabeth dönemi müziği üzerine çalışmalar yaparken T.R.’nin “Disposer Supreme, and Judge of the *Earth*” çalışmasına 1950 yılında “*Fantasia on the Old 104th*” adında bir düzenleme⁴⁵ yapmıştır. Özellikle milli İngiliz müziğinin yeniden canlanması adına yaptığı araştırmalara bakıldığında özünü kendi müzik kültüründen alan örneklerle yoğunlaştığı görülmektedir. Bu

⁴³ Hallmark, a.e., s.132

⁴⁴ Bkz. 3.1

⁴⁵ P. J. Willetts, The Ralph Vaughan Williams Collection. The British Museum Quarterly, 24(1/2), s.10, 1961 (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.2307/4422690>

durumda Mark'ın işaret ettiği ilk şarkı dizisi örneğinin R.V.W.'nin de dikkatini çekmiş olabileceği ve kendi şarkı dizilerinde buradan da ilham almış olabileceği güçlü bir olasılıktır.

Bestecinin “*Songs of Travel*” çalışmasını tek seferde ve bir bütün olarak bestelediği, süre gelen düşünceler arasında yer almaktadır. 20. Yüzyılın başına uzanan, parçaların ayrı ayrı yayınlanması süreci⁴⁶; ilk 8 parçanın bir arada değil, iki ayrı kitap halinde 1905 ve 1907’de yayınlanmış olması; ancak ilk kez bariton Walter Creighton ve piyanist Hamilton Harty tarafından 1904’te sahnelendiğinde 8 parçanın günümüz sırasına uygun olarak sunulmuş olması⁴⁷; 9 numaralı parçanın 1958’de bestecinin ölümünden sonra ortaya çıkması ve dolayısıyla parçanın o yıllarda değil de sonradan bestelenmiş olabileceği üzerine spekülasyonlar “*Songs of Travel*” eserinin bir şarkı dizisi olarak bütünlüğünün sorgulanmasına yol açmıştır.

“*Whither Must I Wander?*” yayınlanmasının ardından belli bir başarı yakalayınca bestecinin geri dönüp bu parça etrafında bir dizi bestelemeye karar vermiş olabileceğini öne süren William Mark Adams⁴⁸ gibi; Rufus Hallmark da 9 numaralı *I Have Trod the Upward and the Downward Slope* parçasına, keşfedilene kadar hiçbir kaynakta rastlanmadığına dikkat çekmektedir⁴⁹. Hallmark üç önermede bulunmuştur: R.V.W. eseri besteledikten sonra diziye dahil etmekten vazgeçmiş olabilir; eserin üzerinden uzun zaman geçmesinden dolayı unutmuş olabilir; 80’lerine gelmiş olan bestecinin belki de ilk eserlerinden birine geri dönüp onu kariyeri gibi tamamlayacağı bir yaklaşımla tamamlamak üzere bestelemek istemesi olabilir⁵⁰. Unutmuş olabileceği yönündeki önerme, yukarıda da bahsi geçen bir dizi olaya dayandırılmıştır. Öncelikle besteci, telif haklarını yayıncı kuruma 5 yıllığına sattığını, kuzeni Ralph L. Wedgwood’a yazdığı 1902 tarihli bir mektubunda belirtmektedir⁵¹. “*Whither I Must*

⁴⁶ Ralph Vaughan Williams, “Whither Must I Wander”, The Vocalist, Haziran 1902

⁴⁷ Carol Kimball, “Song: A Guide to Art Song Style and Literature”, Hal Leonard Corporation, 2006

⁴⁸ William Mark Adams, “Ralph Vaughan Williams’ Songs of Travel: An Historical, Theoretical, and Performance Practice Investigation and Analysis”, The University of Austin, 1999: s.:24

⁴⁹ Hallmark, a.g.e., s. 141

⁵⁰ Hallmark, a.g.e., s. 142

⁵¹ “from Vaughan Williams, Ralph, 1872-1958 to Wedgwood, Ralph L. (Ralph Lewis), 1874-1956”, Letter No. VWL133, (Çevrimiçi), <https://vaughanwilliamsfoundation.org/letter/letter-from-ralph-vaughan-williams-to-ralph-wedgwood-68/>

Wander” 1902’de yayınlanmıştır; ardından dizi, kurum tarafından bütünlüğü bozulacak şekilde bölünüp ayrı ayrı basılmıştır. Bu bilgilerin ışığında Hallmark, bestecinin tüm dizinin seslendirilmesinin ardından daha etkili bir sonuç/son parça ihtiyacı duymuş olabileceği ve bu parçayı o yıllarda bestelemiş olabileceği; ancak yayıncı kurumun sırayı bozması nedeniyle bu parçanın içerdiği tematik değinmelerin anlamsız kalabileceği olması nedeniyle hiç gün yüzüne çıkmamış olabileceğini öne sürmüştür⁵².

R.V.W. bir besteye dönüşebilecek şiirlere sanat yaşamı boyunca oldukça hassas fakat bir o kadar da eleştirel yaklaşmıştır. “A Sermon to Vocalists” başlıklı makalesinde, şiirlerdeki anlamsız sözleri bir örnekle açıklamış ve buna karşı çıkmıştır⁵³. Eşi Ursula Vaughan-Williams da bu konuda bestecinin tutumunu şöyle açıklamıştır:

Besteciler ölümlerle güzel vakit geçirir. Nekrofiliden bahsetmiyorum, araklama ve yürütmek hakkında konuşuyorum. Ölümlerin(şairlerin) çalışmaları değiştirilebilir ve onlar bu duruma sevinemez ya da bundan şikâyet edemezler. Yaşayanlara ⁵⁴ geldiğimizde durum başka bir hal alır.⁵⁵

R.V.W. söz seçiminde bu denli “özgürlükçü” bir tutum içinde olmasına rağmen “*Songs of Travel*” dizisine söz seçimi yaparken, sadece ve sadece şiirlerin kitaba göre sırası ile Adams’ın ⁵⁶ işaret ettiği birkaç küçük değişikliği ⁵⁷ gerçekleştirmiştir. Hallmark, R.L.S.’nin ilgili şiirlerinin bütününe ve birbirleriyle ilişkisine bakıldığında hikâyesel bir anlatım olmadığını vurgulamıştır⁵⁸.

---

⁵² Hallmark, ilgili makalesinin dipnotunda keşfedilen 9 numaralı parçadaki el yazmalarını diğer parçalarla karşılaştırması için “British Library, Music Collections” eski yöneticisi, “Letters of Vaughan Williams 1895-1958” editörü Hugh Cobbe ile iletişime geçtiğini ve son parçanın o yıllarda bestelenmiş olması ihtimalinin oldukça güçlü olduğu sonucuna vardıklarını açıklamıştır.

⁵³ Ralph Vaughan Williams, “A Sermon to Vocalists”, **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. By David Manning, 2007, s. 27

⁵⁴ Şairleri kastediyor

⁵⁵ Ursula Vaughan-Williams, a.g.e, s.: 86, Çev.: Ulaş Saka

⁵⁶ Bundan böyle W.M.A. olarak anılacaktır.

⁵⁷ Adams, a.g.e., s.23

⁵⁸ Hallmark, a.g.e., s. 132

3.2.1. Edebi ve Teatral Bütünlük

R.L.S.’nin “*Songs of Travel and Other Verses*” adlı kitaptaki şiirleri, tekil olarak güçlü duygu durumları ve belirgin mekân tasvirleri içermeleriyle usta bir ressamın elinden çıkmış tablolara benzetilebilir. Ne var ki kitaptaki sırayla ele alındıklarında teatral bir bütünlük ve olay örgüsü oluşmadığından sahnelemeye uygun değildir. Edebiyatla arası oldukça iyi olan R.V.W., kitapta yer alan bu şiirlerden 9’unu büyük bir titizlikle bir araya getirmiştir ve ustalıklı yaptığı şiir sırası değişikliğiyle bestelerinin sahnelenebilir olmasını sağlamıştır.

Roger Savage, R.V.W. eserlerindeki kimi protagonistleri karşılaştırmış ve bestecinin maceracı karakteri ne denli incelikle inşa edebildiğini ortaya koymuştur.⁵⁹ Özellikle 19. yüzyıl edebiyatında ve müziğinde, yolda olma hali, yolda edinilen tecrübeler ve bunların sahne üzerinde de yer alması neredeyse bir gelenek halini almıştır. “*Songs of Travel*” şarkı dizisi de tüm bu özellikleri taşımaktadır.

Şarkılarda geçen olaylar ve mekanlar birbirine doğrudan bağlı değildir⁶⁰ ancak bestecinin sıralaması göz önünde bulundurulduğunda hayatın akışına benzer bir bağlam kurulabilir. Dizi ilk kez sahnelendiğindeki sırasıyla da 9 parçalık sırasıyla da “yaşam ve ölüm” ile “başlangıç ve son” duygusunu dinleyiciye yansıtmaktadır. Dizide gezgin karakterin/protagonistin ilk parçayla başlayan canlı ve özgür adımları, ilerleyen parçalarda dinleyiciye yansıyan aşk teması ve buna bağlı olarak sevgiliye veda etmesi, dünyevi duygulardan ilahi bir yaklaşıma dönüşen duygu durumunun daha sonra ölüm temasıyla harmanlanması müzikte ve şiirde takip edilebilmektedir.

Pek çok şarkı/lied formundaki eserde görülebileceği gibi “*Songs of Travel*” dizisinin ortaya çıkışını ele aldığımızda sırasıyla şiirler, besteler ve performans hayat bulmuştur. Şair R.L.S. hayatının önemli bir bölümünü deniz yolculuklarıyla

⁵⁹ Roger Savage, “Vaughan Williams and literature: an overview”, *Let Beauty Awake*, Elgar, Vaughan Williams, and Literature, **Elgar Editions**, Ed. By Julian Rushton, 2010, s. 56 – 57, (Çevrimiçi), <https://archive.org/details/letbeautyawakeel0000unse/page/56/mode/2up> ; “Books to Make a Traveller of Thee: Pilgrims, Vagabonds and the Monodramas of Vaughan Williams.”, *Masques, Mayings and Music-Dramas: Vaughan Williams and the Early Twentieth-Century Stage*, chapter, **Boydell & Brewer**, 2014, s. 4–33

⁶⁰ Örneğin “Die Schöne Müllerin” dizisinde maceracı kahramanın yolculuğu parçalar arasındaki olay örgüsüyle takip edilebilir. Ancak “*Songs of Travel*” Şarkı Dizisi’nde benzer bir olay örgüsü mevcut değildir.

geçirmiştir. Besteci R.V.W. ise özellikle halk şarkılarını derlemek ve kayda almak amacıyla İngiliz kırsalında yollara koyulmuştur.

3.2.2. Parçalar Arası Tonal İlişki

Allan W. Atlas., şarkıların ilk bestelendikleri tonlar arasında bir ilişki olabileceğini öne sürmektedir⁶¹. Özellikle ilk beş parçada tonal bir simetriden bahsederken, tenor ses için basılmış olan düzenlemede bu simetriye dikkat edilmediğinin de altını çizmektedir. Diğer yandan Allan W. Atlas aynı tonal verileri kullanarak ilk dört parçanın döngüsel olarak dizinin tamamına göre daha bütünlüklü⁶² bir yapıda olduğunu işaret eder⁶³. Bu durumu Tablo 3.2’den daha ayrıntılı incelenebilir:

Tablo 3.2. “Songs of Travel” dizisinde yer alan parçaların tonları

ESER	TON
THE VAGABOND	Cm
LET BEAUTY AWAKE	F#m
THE ROADSIDE FIRE	D♭M
YOUTH AND LOVE	GM
IN DREAMS	Cm
THE INFINITE SHINING HEAVENS	Dm
WHITHER MUST I WANDER	Cm
BRIGHT IS THE RING OF WORDS	CM
I HAVE TROD THE UPWARD AND THE DOWNWARD SLOPE ⁶⁴	Dm ve DM

⁶¹ Allan W. Atlas, “On the cyclic integrity of Vaughan Williams's "Songs of travel": one new question – no new answer”, 2013, s. 7-8

⁶² Burada bütünlükten kasıt, tonlar arası ilişkide kadans yapısı tespit edilebilir olmasıdır.

⁶³ “On the cyclic integrity of Vaughan Williams's "Songs of travel": one new question – no new answer”, **The Musical Times**, Vol. 154, No. 1924 Autumn 2013, s. 8

⁶⁴ Re minör başlar, Re Majör biter.

Tablo 3.3. Parçalar arası tonal aralık ilişkisi⁶⁵

	Şarkı 1 Cm	Şarkı 2 F#m (Aeolian)	Şarkı 3 DbM (= C#M)	Şarkı 4 GM
Şema 1		Çıkıcı +4		Çıkıcı +4
Şema 2		Çıkıcı m2	Çıkıcı m2	
Şema 3			Çıkıcı T5	
			Çıkıcı T5	

Tablo 3.2’de yer alan ton bilgisi ve Tablo 3.3’te yer alan tonlar arası geçiş ilişkisi incelendiğinde ilk beş parçada W.M.A.’nın bahsettiği simetri, parça tonlarının aralıklarının karşılaştırılmasıyla anlaşılabilir.

Şema 1’de birinci ve ikinci parça arasındaki tonal aralık ile üçüncü ve dördüncü parça arasındaki tonal aralık gösterilmiştir. “Do – Fa#” arasındaki ilişki artmış dörtlü⁶⁶; “Do#⁶⁷ - Sol” arasında ilişki de aynı şekilde artmış dörtlü aralık olarak görülmektedir.

Şema 2’de birinci ve üçüncü parça arasındaki tonal aralık ile ikinci ve dördüncü parçalar arasındaki tonal aralık gösterilmiştir. “Do – Reb” arasındaki ilişki minör ikili⁶⁸; “Fa# - G” arasındaki ilişki de aynı şekilde minör ikili aralık olarak görülmektedir.

⁶⁵ Atlas, a.e., s.8

⁶⁶ Türkçe solfej literatüründe “+4” veya “Triton” olarak da anılmaktadır.

⁶⁷ “Re bemol Majör” tonu anarmonik karşılığı olan “Do diyez Majör” olarak ele alınmıştır.

⁶⁸ Türkçe solfej literatüründe “m2” olarak da anılmaktadır.

Şema 3'te ise birinci ve dördüncü parça arasındaki tonal aralık ile ikinci ve üçüncü parça arasındaki tonal aralık gösterilmiştir. “Do – Sol” arasındaki ilişki tam beşli⁶⁹; “Fa# – Do#” arasındaki ilişki de aynı şekilde tam beşli olarak görülmektedir.

Diğer yandan bestecinin, olay örgüsü ile müzik arasındaki ilişkiyi, parçalar arasındaki ton ilişkisi ile değerlendirmiş olabileceği gibi; parçaların içinde yer alan motif, modülasyon ve kadanslardan oluşan hatırlatıcı unsurlar aracılığıyla da ele almış olabileceği düşünülebilir. Ayrıca 9 numaralı parçada da değinilecek olan motif ilişkileri dizinin 9 parçalık bütünlüğünü diğer seçenekler ile karşılaştırıldığı daha güçlü destekler niteliktedir.

3.3. DİZİNİN MÜZİK ÇAĞLARI ARASINDAKİ YERİ

Bestelendiği tahmin edilen 1901 – 1904 yıllarına ve sahnelendiği yıllara bakıldığında, 20. Yüzyıl sınırları içinde yer alan “Songs of Travel”, 19. Yüzyıl’da ortaya çıkmış bir yapı olan şarkı dizisidir ve şiirler 19. Yüzyılda yazılmıştır. Dolayısıyla iki dönemin de zaman sınırları içinde yer alır. Dizinin hangi döneme ait olduğu tartışmasına değinmeden önce R.V.W., “*The Romantic Movement and It's Results*”⁷⁰ başlıklı makalesinde açıkça, romantik dönemin amacına ulaştığını ve bu amacın Richard Wagner’e ait “Yeni Sanat” olduğunu savunmaktadır. Ona göre dramatik öğelerin en az müzik kadar önemli olması gerekiyordu ve bu da ancak sahnede mümkün olabilirdi. Bunu gerçekleştiren Wagner’i ve “ilerici hiçbir müzisyenin artık romantik müzik besteleyemeyeceği” gerçeğini bu dönemin iki sonucu olarak yorumlamıştır⁷¹.

Romantik dönemin eşlik ile şarkıcı ilişkisinin Wagner’in etkisiyle sahnede daha uygun bir yer bulduğu görüşünde olan R.V.W.’nin kendi eserlerinde bu duruma dikkat ettiği söylenebilir. Özellikle “Songs of Travel” bu durumu doğrulayan bir örnektir. Parçalar özelinde sonraki başlıklarda daha detaylı ele alınacağı gibi hem müziğin insanın hareketini⁷² yansıtan unsurları, hem piyano ile vokalin bir uyum

⁶⁹ Türkçe solfej literatüründe “T5” olarak da anılmaktadır.

⁷⁰ Ralph Vaughan Williams, “The Romantic Movement and Its Results”, Vaughan Williams on Music, Oxford University Press USA – OSO, Ed. David Manning, 2007, s. 13

⁷¹ Vaughan Williams, a.e.

⁷² Yürümekte olan bir kişinin adımlarının eşlikte duyulabilmesi gibi

içinde ilerlemesi hem de tüm parçaların sahnelenebilir olması esere geç dönem romantik döneme ait olma özelliğini katmaktadır. Aynı zamanda bestelendiği dönemde, yeniden canlanan İngiliz milli müziğinin de iyi bir örneği olan eser bugün bile sahnede ilgiyle izlenebilecek konusuyla çağdaş bir bütünlük taşımaktadır.

3.4. THE VAGABOND

Give to me the life I love,
Let the love go by me,
Give the jolly heaven above
And the byway nigh me.
Bed in the bush with stars to see,
Bread I dip in the river—
There's the life for a man like me,
There's the life for ever.

Let the blow fall soon or late,
Let what will be o'er me;
Give the face of earth around
And the road before me.
Wealth I seek not, hope nor love,
Nor a friend to know me;
All I seek, the heaven above
And the road below me.

Or let autumn fall on me
Where afield I linger,
Silencing the bird on tree,
Biting the blue finger.
White as meal the frosty field—
Warm the fireside haven—
Not to autumn will I yield,
Not to winter even!

Let the blow fall soon or late,
Let what will be o'er me;
Give the face of earth around,
And the road before me.
Wealth I ask not, hope nor love,
Nor a friend to know me;
All I ask, the heaven above
And the road below me.⁷³

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

---

⁷³ Stevenson, a.g.e., s. 1-3

*Ver bana tutkunu olduğum hayatı
Bırak arkamda kalsın hayatın akışı.
Ver bana gökteki neşeli cenneti
Ve az bilinen yolu yakınimdaki.
Yatağım çalılardandır, görülecek yıldızlarla
Banarım ekmeğimi nehrin sularına
İşte hayat bir adam için benim gibi
İşte hayat, sonsuza kadar...*

*Bırak gelsin sonum er ya da geç,
Bırak bana olsun ne olacaksa;
Toprağın yüzünü ver bana çevremdeki
Ve yolu önümdeki.
Varlık değil aradığım, ne umut ne aşk
Ne de bir dost beni tanıyan...
Tek aradığımdır gökteki cennet
Ve yol önümdeki.*

*Ya da bırak çöksün güz üstüme
Ayrılamadığım kırlarda uzun süre,
Göçecekse kuşlar,
Donacaksa parmaklarım.
Beyaz bir lokma gibi, karlı kırlar
İlk bir sığınak yanı başı ateşin.
Pes etmeyeceğim karşısında güzün
Hatta kışın bile!*

*Bırak gelsin sonum er ya da geç,
Bırak bana olsun ne olacaksa;
Toprağın yüzünü ver bana çevremdeki
Ve yolu önümdeki.
Varlık değil aradığım, ne umut ne aşk
Ne de bir dost beni tanıyan...
Tek aradığımdır gökteki cennet
Ve yol önümdeki.⁷⁴*

Parçanın ve dizinin ilk ölçüsünde dinleyiciyi, yürümekte olan birinin adımlarını çağrıştıran marş benzeri bir motif⁷⁵ karşılamaktadır. Şair R.L.S.'nin dizelerini ele aldığımızda karşımızda net bir şekilde yola düşkün ve yolda olma halinin sürekliliğini arzulayan bir protagonist vardır. İlk kıtada özellikle “byway”⁷⁶ kelimesine karşılık gelen “az bilinen, az kullanılmış yol ya da patika” tanımı

⁷⁴ Çeviri: Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı. Dr. Öğr. Üyesi Yahya Berkol GÜLGEÇ email: ybgulgec@uludag.edu.tr. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü, Araş. Gör. Ulaş SAKA, e-mail: ulasaka@itu.edu.tr

⁷⁵ Bu durum daha önce de değinilen tipik bir romantik dönem özelliğidir. (Bkz.: 3.3.)

⁷⁶ (Çevrimiçi), <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/byway?q=byway>

maceracının keşfetme ve bilinmeyene yönelme arzusunu ortaya koymaktadır. Yıldızları görebileceği ve çalılardan oluşan veya çalılar içinde olan yatak tanımı ise doğayla bütünleşmiş ve bunu içsel olarak benimsemiş bir karakter özelliğini bize tanıtmaktadır. Ekmek kelimesi ile ilgili iki seçenek dikkat çekmektedir. Birincisi ekmeğini banabileceği pek çok seçeneği varken nehrin suyuna banmaya razı olması karakterin böyle bir hayatın ne denli tutkunu olduğunu göstermektedir. İkincisi ise ekmeğini nehre daldırılıp balık tutmak için bir yem olarak kullanmasıdır. Bu durumda karın tokluğunu doğadan karşılamaya olan arzusu değerlendirildiğinde yine böyle bir hayatın tutkunu olduğu sonucuna varılmaktadır.

İkinci kıtada protagonistin karşılaşacağı muhtemel güçlüklerle ruhen hazırlıklı olduğu görülmektedir. En nihayetinde ölümle yüzleşecek bile olsa yolu, çevresindeki toprağı, kırları hala arzulamaktadır. Üstelik bu arzusunu varlık, umut, aşk veya onu tanıyabilecek bir dost bile istemediğini belirterek iyice pekiştirmiştir. Hala altındaki yol ve gökteki cennet onun ısrarlı ve sadakat dolu arzusudur.

Üçüncü kıtada karşısına çıkabilecek güçlüklerle değinmektedir. Protagonist, sonbaharın sert rüzgarlarına hazır olduğunu anlatarak başlamaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, “... where afield I linger..” sözüdür. “Afield” tanımı “uzaklarda, uzak diyarlarda” ve “linger”⁷⁷ tanımı “ayrılammak, uzun süre kalmak” şeklinde ele alındığında ve yolun henüz başında olduğu düşünüldüğünde protagonistin uzak geleceğini de bu şekilde sürdürmek istediği ve bundan vazgeçmekten sakındığı sonucuna varabilmekteyiz. Devamındaki kuşların sessizleşmesi ve doğrudan bir çeviri ile “mavi parmağı ısırarak”, kışın gelişi üzerine çağrışımlar olarak yorumlanabilir. Maceracı burada kuşların göçüp gitmesini ve havanın parmaklarını donduracak kadar soğumasını cesaretle karşılamaktadır. Hatta her yerin bembeyaz olması ile açlık arasında mecazi bir ilişki kurarak her şeye hazırlıklı olduğunu ortaya koymaktadır. Nihayetinde ateşin kenarının sıcak bir yuva olduğunu açıklayarak bu konudaki tutkusunu daha da pekiştirmektedir.

Son kıta ikinci kıtanın tekrarı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tekrar R.V.W. için müziği iyice pekiştirecek bir müzikal fırsat yaratmıştır. AABA formunda

---

⁷⁷ (Çevrimiçi), <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/linger?q=linger>

bestelenebildiği için dinleyicide protagonistin macerasının devamlılığı iyice pekişebilmektedir.⁷⁸

3.5. LET BEAUTY AWAKE

Let Beauty awake in the morn from beautiful dreams,
Beauty awake from rest!
Let Beauty awake
For Beauty's sake
In the hour when the birds awake in the brake
And the stars are bright in the west!

Let Beauty awake in the eve from the slumber of day,
Awake in the crimson eve!
In the day's dusk end
When the shades ascend,
Let her wake to the kiss of a tender friend
To render again and receive!⁷⁹

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Bırak uyansın Güzellik sabah harikulade rüyalarından
Uykusundan uyansın!
Bırak uyansın Güzellik,
Hatırı için Güzellik'in
Tam uyanırken kuşlar günün ilk ışıltısında
Ve yıldızlar parıl parılken batıda!*

*Bırak uyansın Güzellik akşamleyin,
Günlük uykusundan
Uyanık olsun kızıl akşamda!
Alacakaranlığında günün
Yükselirken gölgeler,
Bırak uyansın naif bir dostun busesine
Yeniden ısıtmak ve çekilmek üzere!⁸⁰*

Bu parçada, “Beauty” yani “Güzellik” kelimesinin bir isim gibi kullanılmış olması dikkat çekmektedir. Şairin “Güzellik” kavramına doğanın gün doğumu unsurları ile kişileştirme yaptığı bu iki kıtadaki durumu protagonistin gözünden ele alacak olursak bir devamlılık arzusu karşımıza çıkmaktadır. Önceki parçada oldukça net bir şekilde hissettirilen yolda olma tutkusu, bu parçada yolda geçen zamanda

---

⁷⁸ Adams, a.g.e., s.37

⁷⁹ Stevenson, a.g.e., s. 13

⁸⁰ Gülgeç & Saka, a.e.

maceracıyı en çok etkileyen anın yoğunluğuyla harmanlanmıştır. Bu an ile ilgili yorum şu şekilde yapılabilir: Uzun yola koyulan herhangi bir yolcu, mutlaka mola verecektir. Bu yolcunun yolda olmaya olağanüstü bir tutkuyla bağlı olduğunu düşünürsek -önceki parçada da vurgulandığı gibi- mola zamanlarında en çok arzuladığı şey tekrar yola koyulmak olacaktır. Dizelerde bahsedilen “harikulade rüyalar”da yolculuk düşleniyor olarak değerlendirirsek yeniden yola koyulmak için tatlı bir telaş karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bahsi geçen “Güzellik” kavramı yola tekrar koyulmak olarak yorumlanabilir.

İkinci kıtada bahsedilen zaman akşamdır. Akşam vakti “Güzellik”in -yani yolculuğun- uyanması ve gün batımının kızılığında uykusundan uyanmış, hazır olması arzulanmaktadır. Güneş, bahsi geçen yıldızlar gibi maceracıya eşlik eden bir yol gösteren konumundadır. Dolayısıyla devamında bahsi geçen “dost” ve “buse” sözleri, güneşe ve güneşin uykudan uyandıran kızıl ışıklarının uyuyan yolculuğun – veya protagonistin – tenine değmesi olarak yorumlanabilir.

3.6. THE ROADSIDE FIRE

I will make you brooches and toys for your delight
Of bird-song at morning and star-shine at night.
I will make a palace fit for you and me
Of green days in forests and blue days at sea.

I will make my kitchen, and you shall keep your room,
Where white flows the river and bright blows the broom,
And you shall wash your linen and keep your body white
In rainfall at morning and dewfall at night.

And this shall be for music when no one else is near,
The fine song for singing, the rare song to hear!
That only I remember, that only you admire,
Of the broad road that stretches and the roadside fire⁸¹

Türkçe’ye çevrilmiş haliyle:

*Broşlar yapacağım sana ve oyuncaklar mutluluğun için
Gündüz kuşların müziğinden ve yıldız parıltısından gece.
Bir saray yapacağım tam sana ve bana göre
Yeşil günlerinden ormanın ve mavi günlerinden denizin.*

---

⁸¹ Stevenson, a.g.e., s. 15

*Mutfağını yapacağım ben ve odanla ilgilenebileceksin
Nehrin beyaz çağladığı ve süpürgenin parıltı saçtığı.
Temiz tutabileceksin çarşafını ve bedenini ak
Seher yağmurunda ve çiğ tuttuğunda gece.*

*Ve hepsi müzik için olacak kimse yokken yakında
Doğru şarkı, söylemek için ve duymak için ender!
Tek hatırladığımdır ve arzuladığındır
Yol, boylu boyunca uzayan ve kenarında ateşi kampın.⁸²*

Bu parçada diğerlerinden farklı olarak karşımıza çarpıcı şekilde bir aşk teması çıkmaktadır. Bunun ardında iki parça boyunca devam edecek olan aşk temasına rağmen protagonistin sevdiği kişiyi ikna etmeye çalışırken bir yandan da yolda olma tutkusundan vazgeçemediği görülmektedir. Öncelikle sevdiği kişiye birtakım “hediyeler” yapacağını veya vereceğini söyleyen protagonist, bunları belki de yol boyunca en çok keyif aldığı, bir müzik gibi duyduğu kuş seslerinden ve yine karşımıza çıkan yıldızların parıltısından yapacağını belirtmektedir. Ancak devamında saray gibi güçlü bir yerleşik yapıya değinir. Burada en önemli nokta saray kavramını “ormanın yeşil günlerinden ve mavi günlerinden denizin” şeklinde temellendirmesidir. Yani bu kavramın özünde, birlikte geçilecek yeşil ormanlarda ve mavi denizde akacak olan zaman vardır, denilebilir. Aşık olduğu kişiyle yolculuğa devam etmek arzusunda olduğu düşünülürse sonraki kıtalarda yer alan “mutfak, oda, çarşaf” kavramlarından sonra gelen “seher yağmuru, çiğ damlaları” da benzer şekilde mecazi bir anlatım olarak yorumlanabilir.

Geriye bir dönüş yapacak olursak protagonist açık bir şekilde aşk arayışında olmadığını ilk parçada belirtmişti. Fakat bu parçada çoktan bir aşk hali içerisinde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bir önceki parçada bahsedilen “Güzellik” kavramının aslında bir aşk beklentisi olma ihtimali ortaya çıkabilir. Fakat bahsi geçen parçada zamana dayalı bir hayal anlatılmaktadır ve yoğun olan kavram devamlılık halidir. Bu noktada dizinin olay örgüsü doğal olarak sorgulanabilir. Dizide yer alan her bir parça birer tablo gibi ele alındığında bir maceracı, gezgin protagonistin hayat akışı içerisinde karşılaşılabilecek temel noktalar resmedilmiştir. Dolayısıyla

---

⁸² Gülgeç & Saka, a.e.

aşkın bu parçada karşımıza çıkması veya başka bir parçada karşımıza çıkması bir fark yaratmayacaktır -sıradaki iki parça hariç⁸³-.⁸⁴

3.7. YOUTH AND LOVE

To the heart of youth the world is a highwayside.
Passing for ever, he fares; and on either hand,
Deep in the gardens golden pavilions hide,
Nestle in orchard bloom, and far on the level land
Call him with lighted lamp in the eventide.

Thick as the stars at night when the moon is down,
Pleasures assail him. He to his nobler fate
Fares; and but waves a hand as he passes on,
Cries but a wayside word to her at the garden gate,
Sings but a boyish stave and his face is gone.⁸⁵

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Gencin yüreğinde bir dosdoğru yoldur dünya,
Sonsuzluğa uzanan ve kat ettiği; ve her yandan
Derininde bahçelerin altın köşkleri saklı
Meyve bahçelerinin çiçeklerinde yuvası, ve uzakta bir kırın düzündeki
Çağırır onu akşam vakti yanmakta olan bir fenerle.*

*Ay battığında yıldızlar kadar sık
Peşine düşer zevkler. O ise daha asil kaderine
Yürür; ve yalnızca el sallar geçerken,
Seslenir ona, yalnızca bir sözü yol kenarında bahçe kapısında,
Şarkısını söyler, fakat çocuksu bir notada, ve gitmiştir.⁸⁶*

Bu parçada baskın olan duygu durumu “veda” üzerine kurulmuştur. Öncelikle protagonistin yaş aralığını belli eden “Youth” kelimesi burada karşımıza çıkmaktadır. Sahneleme sürecinde önemli bir ipucu olabilecek bu veri aynı zamanda bitmek tükenmek bilmeyen yolda olma arzusunun pekiştirmektedir. “Highway” kelimesi

⁸³ Açıklanacağı üzere “Youth and Love” ve “In Dreams” bu parçada ortaya çıkan aşk temasını işleyen ve birbirini tematik olarak takip eden ve tamamlayan iki parçadır.

⁸⁴ Son olarak bu parça ile ilgili çarpıcı olan bir bilgi ise R.L.S. bu dizeleri R. Schumann’ın “Ländliches Lied”(für die Jugend, 1848) adlı eserine hece ölçüsüne neredeyse uygun olarak yazmış olmasıdır. Mart 1890 tarihli bir mektubunda R.L.S. şiirlerinin bestelenmesi fikrinde olduğunu da belirtmektedir.

⁸⁵ Stevenson, a.g.e., s. 6

⁸⁶ Gülgeç & Saka, a.e.

günümüzdekinin aksine geçmişte “yanlarında topraktan bir höyük veya tepecikle merkezden dışa doğru yükseltilmiş Roma yolu”⁸⁷ anlamına gelmektedir⁸⁸.

Gencin yüreğinde doğruca ilerleyen bu yolun sonsuzluğa uzandığından ilk defa bu parçada bahsedilmektedir. Ebediyet, sonsuzluk kavramları ölümden sonraki hayata bir gönderme olarak da yorumlanabileceği gibi, asla vazgeçilmeyecek bir hedefi pekiştirme olarak yorumlanabilir. Devamında bir yuva, kurulu düzen pekiştirmesi ile karşılaşılmaktadır. Fakat son dizede protagonistin bu düzene ne denli uzak olduğu, gece bile yolda olabileceği düşüncesiyle aktarılmaktadır.

İkinci kıtada gecenin ayın bile gökte olmadığı en karanlık anında yıldızlar kadar sık bir şekilde zevklerin -muhtemelen aşkın çağrıştırdığı zevklerin- peşini bırakmadığı üzerinde durulmuştur. Buna rağmen “O” yoluna devam etmiş ancak yaşadıklarına kayıtsız kalmamıştır. En nihayetinde veda etmiş ve yoluna devam etmiştir. Karşılaşılan başka bir nokta, bu parçaya kadar süregelen birinci ağızdan “Ben”e yönelik anlatım ve “İzin ver/Bırak...” üzerine kurulu beklenti dili, yerini durum tespitine bırakmıştır. Bir açıdan bu parçada bahsedilenler geçmişe değinen bir dille ele alınıyor, şeklinde düşünülebilir.

Parçanın bütünlüğü ile ilgili bölümde bahsi geçen ilk dört parçanın döngüsel olarak düşünülmesinin sebeplerinden biri de burada karşımıza çıkmaktadır. Hem parçanın içinde yer alan “veda” teması, bahsi geçen sonsuzluğa uzanan yol; hem ilk parça ile bu parça arasında müzikal yönden yer alan tematik ilişkiler; hem de tonal açıdan ilk parçanın beşinci derecesinde⁸⁹ bestelenmiş olması bu döngüsellliği desteklemektedir. Ne var ki tüm bunlara rağmen bu parçada protagonistin yola devam konusunda ısrarı halen dikkat çekmektedir.

3.8. IN DREAMS

In dreams, unhappy, I behold you stand
As heretofore:
The unremembered tokens in your hand

⁸⁷ (Çevrimiçi), <https://www.britannica.com/technology/road>

⁸⁸Çeviride “Highwayside” kelimesi şiirin bütünlüğüne uyacak şekilde “Yol kenarı” yerine “dosdoğru bir yol” olarak yorumlanmıştır.

⁸⁹ Do minör, Sol Majör

Avail no more.

No more the morning glow, no more the grace,
Enshrines, endears.
Cold beats the light of time upon your face
And shows your tears.

He came and went. Perchance you wept a while
And then forgot.
Ah me! but he that left you with a smile
Forgets you not.⁹⁰

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Rüyalarda, mutsuz, bekleyişte görüyorum seni
Şimdiye dek:
Elindeki hatırlanmamış yadigarlar
Fayda etmez artık.*

*Yok artık ısıltısı sabahın, yok artık zarafet
Yücelmiyor, üzerine titremiyor
Soğuk soğuk vurur yüzüne zamanın ışığı
Ve gösterir göz yaşlarını*

*O geldi ve gitti. Bir ihtimal ağladın bir süre
Sonra unuttun.
Ah ben! Ne var ki seni terk eden bir tebessümle
Unutmayacak seni.⁹¹*

Bu parça daha önce de bahsi geçen 3 parçalık bir temanın final bölümü olarak ele alınabilir. Öncelikle protagonistin, bir önceki parçada yoluna devam ederken terk etmeyi göze aldığı duyguların bu parçada daha da yoğunlaştığını görüyoruz. Hatta durum bu duygularla bir yüzleşme olarak yorumlandığında, protagonistin rahatsızlığı şiirde ve müzikte⁹² oldukça güçlü bir şekilde hissedilmektedir. İlk dizede, terk ettiği sevdiğini rüyalarında nasıl gördüğünden bahsetmektedir. “Token” kelimesi, sevdiğine bıraktığı onu hatırlatacak birkaç parça olarak çevrildiğinde protagonist artık bunların bir değerinin olmadığını düşünmektedir. Devamında önceki parçalarda heyecan dolu bahsettiği, bir nevi kutsallaştırdığı duygularının artık hayatında olmadığını

⁹⁰ Stevenson, a.g.e., s. 7

⁹¹ Gülgeç & Saka, a.e.

⁹² Kromatizmin güçlü bir şekilde duyulduğu bu parçada besteci R.V.W., şiirle oldukça orantılı giden bir müzik kurgusuyla protagonistin duygu yoğunluğunu dinleyiciye aktarmaktadır.

anlatmaktadır. İkinci kıtanın son iki dizesinde önceki parçadan bu yana az veya çok bir zaman geçtiği anlaşılabilmektedir. Sevginin sıcaklığının olmayışı “soğuk” olarak düşünüldüğünde, zamanın ışığı soğuk soğuk sevdiğinin yüzüne vurmakta ve göz yaşlarını göstermektedir. En sonunda tahminlerde bulunan protagonist, kendini suçlamaktadır. Burada üçüncü kişi olarak bahsettiği “He” yani “O” aslında kendisidir. Dikkat çekici olan nokta şiirin genelinde protagonistin, sevdiği kişi ve sevdiği kişi ile arasında yaşananlara yorumda bulunan bir üçüncü kişi olarak yine kendisi olmasıdır. Özetle: Protagonist, sevdiği kişi ve yorumcu olarak yine protagonist. Bu üçüncü kişi olması durumu protagonistin kendini, sevdiği kişiden gerçek anlamda ayırdığı somut bir durumdur. Sadece sevdiğinden değil, önceki iki parçayla da bağlantılı düşünüldüğünde kendi içinde bulunduğu yerleşik düzene dayalı hayat fikrinden de kendini ayırmaktadır. Yani bugününü dününden ayırmaktadır, olarak yorumlanabilir. En nihayetinde sevdiğinin onu belki de unutmuş olabileceğini düşünmekte ancak sevdiğini unutmayacağını belirtmektedir. Dikkat çekici başka bir nokta ise ilk defa bu parçada yıldızların bahsinin geçmemesidir. İlk iki parçada olumlu birer özellikle karşımıza çıkan yıldızlar üçüncü parçada protagonistin peşini bırakmayan “zevklerin” yoğunluğunu pekiştirmek için kullanılmıştır. Fakat burada iyi ya da kötü yer almamaktadır.

3.9. THE INFINITE SHINING HEAVENS

The infinite shining heavens
Rose and I saw in the night
Uncountable angel stars
Showering sorrow and light.

I saw them distant as heaven,
Dumb and shining and dead,
And the idle stars of the night
Were dearer to me than bread.

Night after night in my sorrow
The stars stood over the sea,
Till lo! I looked in the dusk
And a star had come down to me.⁹³

---

⁹³ Stevenson, a.g.e., s. 9

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Sonsuz parıldayan cennet
Yükseldi ve gördüm ben geceleyin
Sayısız melek yıldızlarını
Hüznü ve ışığı yağdırdıklarını.*

*Gördüm onları cennet kadar uzakta
Sessiz ve parıltılı ve ölü,
Ve hareketsiz yıldızları gecenin
Daha değerliydim bana ekmekten*

*Kederimde geceler boyu,
Yıldızlar denizin üstünde durdu
İşte! Günbatımına baktım
Ve bir yıldız üzerime indi.⁹⁴*

Bu parçada ilk dikkat çeken, bir önceki parçada hiç bahsi geçmeyen yıldızlara oldukça yoğun bir dönüş olmasıdır. Genel olarak cennet, melek ve kutsal ruh bahsi geçmesi de protagonistin artık dünyevi düşüncelerden uzaklaşmakta olduğunu bir işareti olarak yorumlanabilir. Öncelikle ilk kıtada hüznü ve ışığı yağdıran bir melek olarak düşünmektedir. İkinci kıtada hepsini sessiz, ölü ve parıltılı olarak düşünen protagonist onların kendisine ekmekten daha yakın olduğunu belirtmektedir. Ekmek kelimesi ilk kez ilk parçada karşılaşıldığından burada bir karakter dönüşümü ve yeni bir tutum dikkat çekmektedir. Gök yüzünü cennet, yıldızları birer melek ve melekleri de ölü ve parıltılı olarak yorumlaması; ekmeğin yolun başında göle banılsa bile yaşamak için bir gereklilik olduğu; dolayısıyla şimdi hayata devam etmek için gereken ekmeğin önemini yitirip cennetin temsil ettiği diğer hayatın önem kazanması karakter gelişimi açısından oldukça önemli bir unsurdur. Aynı zamanda ekmek yemek yerine yıldızları seyrediyor olması protagonistin iştahının kesilmesi olarak da yorumlanabilir. İlk parça ile bağlantılı olan başka bir nokta ise “The Vagabond” parçasının ilk ölçülerinde duyulan, maceracının hareketini ve adımlarını çağrıştıran temanın burada 12’nci ölçüden 26’nci ölçüye kadar bir varyasyon şeklinde duyulmaktadır. Son kıtada hüznünün art arda geceler boyu

---

⁹⁴ Gülgeç & Saka, a.e.

⁹⁵ Samanyolu olarak da yorumlanabilir.

sürdüğünden bahsetmektedir. Bu geceler boyunca yıldızlar denizin üstünde durmuşlardır. Hüznünün geçmeyişi ile yıldızların sessizliği arasında bir ilişki kurulabilir. En nihayetinde bir yıldızın⁹⁶ gelip ona ulaştığını belirtmektedir.

3.10. WHITHER MUST I WANDER?

Home no more home to me, whither must I wander?
Hunger my driver, I go where I must.
Cold blows the winter wind over hill and heather;
Thick drives the rain, and my roof is in the dust.
Loved of wise men was the shade of my roof-tree.
The true word of welcome was spoken in the door—
Dear days of old, with the faces in the firelight,
Kind folks of old, you come again no more.

Home was home then, my dear, full of kindly faces,
Home was home then, my dear, happy for the child.
Fire and the windows bright glittered on the moorland;
Song, tuneful song, built a palace in the wild.
Now, when day dawns on the brow of the moorland,
Lone stands the house, and the chimney-stone is cold.
Lone let it stand, now the friends are all departed,
The kind hearts, the true hearts, that loved the place of old.

Spring shall come, come again, calling up the moorfowl,
Spring shall bring the sun and rain, bring the bees and flowers;
Red shall the heather bloom over hill and valley,
Soft flow the stream through the even-flowing hours;
Fair the day shine as it shone on my childhood—
Fair shine the day on the house with open door;
Birds come and cry there and twitter in the chimney—
But I go for ever and come again no more.⁹⁷

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Yuva artık yuvam değil, nerelere gitmeliyim?
Açlık beni sürmekte, giderim mecbur olduğum yere
Soğuk esiyor kış rüzgarı tepelerin ve fundalıkların üzerinden
Yoğun yağıyor yağmur, ve toz içinde çatım.
Bilgelerin sevilenleri gölgesiydi benim saçığımın.
En gerçek Hoş geldin sözü kapıda söylenirdi
Mazinin sevgili günleri, ateş ışığında yüzleriyle,
Mazinin nazik insanları, asla tekrar gelmeyeceksiniz.*

⁹⁶ Başka bir deyişle bir meleğin.

⁹⁷ Stevenson, a.g.e., s. 23-34

*Yuva yuvamdı, o zamanlar tatlım, doluydu nazik yüzlerle
Yuva yuvamdı, o zamanlar tatlım, ne mutlu çocuğa.
Ateş ve pencereler parıl parıldı bozkırda
Şarkı, hoş şarkı, inşa etti yabanda bir saray.
Şimdi, alnında bozkırın gün ağardığında,
Yalnız duruyor ev, ve soğuk bacası şöminenin.
Yalnız beklesin bırak, şimdi dostların hepsi ırak,
Nazik kalpler, dürüst kalpler severdi mazinin bu yerini.*

*Bahar gelecek, yine gelecek, çağırarak orman tavuklarını
Bahar getirecek güneşi ve yağmuru, çiçekleri ve arıları;
Kırmızı açacak fundalıklar, üstünde tepenin ve vadinin
Hafif akacak nehir dengeli saatler boyunca
Gün güzel parlayacak tıpkı çocukluğumda parıldadığı gibi-
Güzel parlıyor gün, açık kapılı evin üstüne;
Kuşlar gelip ötecekler orada ve cıvılayacaklar bacada-
Ama ben giderim sonsuza kadar ve asla tekrar gelmem⁹⁸*

Bu parça ilk dikkat çeken unsur diğer parçalara göre daha uzun ve detaylı bir anlatıma sahip olmasıdır. İlk iki kıtada “Yuva”nın bugünkü durumu ve geçmişteki durumunu karşılaştıran protagonist, üçüncü kıtada oldukça umut dolu bir anlatımın ardından buruk bir veda etmektedir. Genel olarak bir zamanlar yuva olan yere fiziksel veya düşsel bir dönüş söz konusudur.

Detaylı incelendiğinde, somut bir soruyla açıklamalarına başlayan protagonist açlığın onu yönlendiren bir durum olduğunu açıklamaktadır. Açlık burada beslenme ihtiyacı olarak yorumlanabileceği gibi yolda olmaya olan açlık olarak da düşünülebilir. Soğuk rüzgâr, tepelerde ve fundalıkların arasında esen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum hem yuva olan yere döndüğünde kış gelmiş olabileceğini; hem de daha önce bahsi geçen⁹⁹ sevginin yokluğundan kaynaklanan “Soğuk” kavramının bu defa yalnızlık anlamına gelebileceğini göstermektedir. Yuva olan yere dönüşü belirgin kılan bir diğer durum “tozlanmış çatım” açıklamasıyla anlaşılmaktadır. Kıtanın devamında nezakete olan özlem dikkat çekmektedir. Bir süredir yolda olan protagonistin her ne kadar yabanda ve kırlarda geziyor olsa da yollarda hiç kimse ile karşılaşmaması oldukça düşük bir olasılıktır. Dolayısıyla onu bu özlem duygusuna iten şey salt yalnızlığı olabileceği gibi yollarda karşılaştığı kimseden

---

⁹⁸ Gülgeç & Saka, a.e.

⁹⁹ Bkz.: 3.8.

bu nezaketi görememesi veya çok seyrek rastlaması olarak da düşünülebilir. Özellikle bu nezaketi yuva olarak tanımladığı yerde hatırlaması dinleyicide çocuksu duyguları özlemle harmanlayan bir etki yaratır, denilebilir. Köyünün bilgelerini, kapıda samimi olarak yorumlanabilecek bir “hoş geldin” sözünü, ateşin ışığının vurduğu yüzleri hatırlayan protagonist bunların asla geri dönmeyeceği gerçeğiyle yüzleşmektedir.

İkinci kıtada geçmişten bahsedilmektedir. Yuvasının eski halinden bahseden protagonist burada da nazik insanlardan bahsetmektedir. İkinci dizede “Happy for the child” olarak bahsettiği çocuğun kendisi olduğu düşünülürse özlem duygusunun yoğunluğu ile ilgili güçlü bir ipucu ortaya çıkmaktadır. Dışarıdan bakıldığında şöminenin ateşinin evlerin penceresinden parıl parıl görüldüğünü anlatırken güzel bir şarkının bir saray inşa ettiğini vurgulamaktadır. Burada dikkat çeken durum “saray” kavramının daha önce 3 numaralı parçada da geçmiş olmasıdır. Orada sevdiği kişi için ormanın yeşilinden ve denizin mavisinden bir saray yapacağını belirtirken burada yuvanın etrafını çevreleyen nazik insanlardan, sevginin sıcaklığından kaynaklanan bir şarkının inşa ettiği saraydan bahsetmektedir. Dolayısıyla bu parçada saray kavramı yuvaya bir çağrışım olarak yorumlanabilir. Devamında artık evde kimsenin olmadığını ve şömine bacasının soğuk olduğunu belirtmektedir. “Lone stands the house” olarak bahsedilen evin yalnız bekliyor olması şimdiki zamanda ele alınmaktadır. Dolayısıyla sahneleme sürecinde protagonistin evin yakınlarında ve hatta içinde olabileceği düşünülebilir. Şöminenin yanmayışından ziyade bacadan soğuk olmasından bahsedilmesinin sebebi o yıllarda -hatta kimi coğrafyalarda günümüzde bile- bir evde kimsenin olup olmadığının bacadan tüten dumandan anlaşılabilesidir. Sonuç olarak evde kimsenin olmamasından yakınan protagonist nezaketin, dürüstlüğü artık burada olmadığını vurgulamaktadır.

Son kıtada ikinci parçada da vurgulanana benzer bir döngü söz konusudur. O parçada günün döngüsü söz konusuken burada baharın “yine” geleceğini söyleyen protagonist güneşi, yağmuru, çiçekleri ve arıları da baharın getireceğinden bahsetmektedir. Bu dizeler okunurken şairin bir sebep sonuç ilişkisi kurduğu dikkat çekmektedir. Yağmurun yağabilmesi için suyun güneş görmesi gerekmekte; arıların ortaya çıkması ve hayatlarını sürdürebilmeleri için çiçeklerin açması gerekmektedir. Protagonistin gözünden her şeyin bir sırası olduğu sonucuna vararak ilerlediğimizde

baharla geleceği belirtilen tüm unsurların önceki kıtalara göre bugün burada olmadığı sonucuna varılabilmektedir. Devamında baharın sebep olacağı tüm güzellikleri sıralayan protagonist bacanın sıcaklığında kuşların cıvıdayacağını ve en nihayetinde tüm bunlar gerçekleşebilse de yolda olacağını ve asla geri dönmeyeceğini söylemektedir.

3.11. BRIGHT IS THE RING OF WORDS

Bright is the ring of words
When the right man rings them,
Fair the fall of songs
When the singer sings them.
Still they are carolled and said—
On wings they are carried—
After the singer is dead
And the maker buried.

Low as the singer lies
In the field of heather,
Songs of his fashion bring
The swains together.
And when the west is red
With the sunset embers,
The lover lingers and sings
And the maid remembers.¹⁰⁰

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Parlaktır kelimelerin tınısı
Doğru adam onları tınlattığında.
Şarkıların güzü güzeldir
Şarkıcı seslendirdiğinde.
Hala seslendiriliyor ve söyleniyorlar-
Kanatlarda taşıyorlar-
Şarkıcı öldükten sonra
Ve yazan gömüldükten sonra bile.*

*Şarkıcının yattığı kadar derin,
Fundalık tarlasında,
Şarkılarının üslubu
Bir araya getirir aşıkları.
Ve batı kızılken
Közleriyle gün batımının
Ayrılamaz aşık ve söyler şarkısını*

---

¹⁰⁰ Stevenson, a.g.e., s. 20

*Ve hatırlar sadık yar.*¹⁰¹

Bu parçada daha önce de olduğu gibi bir durum tespiti söz konusudur. Protagonistin üçüncü kişi olarak anlattıklarına yakından bakıldığında kendinden bir şarkıcı olarak bahsettiği sonucuna varılabilir. Hem R.L.S. açısından hem de R.V.W. açısından düşünüldüğünde birinin edebiyatta diğerrinin müzikte söylemiş olduğu sözler vardır. Bu parça şair, besteci ve icracıyı bir araya getirme özelliği taşımaktadır.¹⁰² Kelimeler şairi, şarkılar besteciyi ve şarkıcı da şarkıcıyı temsil ediyor olarak düşünüldüğünde bu sonuca rahatlıkla varılabilir. R.V.W.'nin bu durumu bilinçli olarak yapıp yapmadığı ile ilgili bir veri olmasa da bu varsayım ile ilerlediğimizde protagonist bir birlikteliği temsil etmektedir. Bugün temsil ettiği üç kişiye de bakıldığında şiirde bahsettiği gibi ölümlerinden sonra bile hala sözleri ve müzikleri toplumda karşılık bulmaktadır. Benzer bir yaklaşımla, dizinin bütününde protagonistin aslında bir şarkıcı/sanatçı olarak da ele alınabileceğini öne süren Rufus Hallmark bu sanatçı profilini, toplumun kıyısında, yaşadıklarını sanatına aktaran bir birey olabileceği ihtimali üzerinde durmuştur ve bu durumun en net bu parçada görüldüğünü vurgulamıştır.¹⁰³ Başka bir yaklaşım ise “şarkı” olarak bahsi geçen kavramın aslında protagonistin tecrübelerini temsil ediyor olabileceğidir. Bu şekilde ele alındığında kendi sözlerinin, yaşadıklarının doğru şekilde anlatıldığında önem kazanabileceğinden bahsetmekte olabilir. Başka önemli bir nokta ise protagonistin son dizede, daha önce belki onu unuttuğunu düşündüğü sevgilisinin onu hatırladığını açıklamasıdır. Mezarından ayrılamayan aşık kendisi, onu hatırlayan ise sevgilisidir.

3.12. I HAVE TROD THE UPWARD AND THE DOWNWARD SLOPE

I have trod the upward and the downward slope;
I have endured and done in days before;
I have longed for all, and bid farewell to hope;
And I have lived and loved, and closed the door.¹⁰⁴

Türkçe'ye çevrilmiş haliyle:

*Yürüdüm inişleri ve çıkışları;
Geçmiş günlerde dayandım ve tamamladım;*

¹⁰¹ Gülgeç & Saka, a.e.

¹⁰² Esasında farklı bireyler tarafından kaleme alınmış bir şiir veya şarkı sözü üzerine bestelenmiş tüm eserler sahnelendiğinde bu üçlüyü bir araya getirir.

¹⁰³ Hallmark, a.e., s. 133

¹⁰⁴ Stevenson, a.g.e., s. 32

*Hasretini çektim hepsinin, ve umuda veda ettim;
Ve yaşadım ve sevdim, ve kapıyı kapattım.¹⁰⁵*

Dizinin dokuzuncu ve son parçasında protagonistin yolunu tamamladığı dikkat çekmektedir. Engebeli yollardan geçtiğini ve direndiğini dile getirmektedir. Belki de en önemli nokta, önceki parçalarda yola olan tutkusuna rağmen; yerleşik hayatın çekiciliğine ve çocukluğuna olan özlemine rağmen bu parçada o hayata dair umutlarına veda ettiğini belirtmektedir. Son dizede ise hayatı, aşkı ve ölümü gerçekleştirdiğini açıklayarak sözlerini sonlandırmaktadır.

Tonal açıdan 1,7 ve 8 numaralı parçalardan motifler¹⁰⁶ içermesi ve sahip olduğu ölüm/veda teması dizinin bütünselliği açısından oldukça önemlidir. Özellikle 1 numaralı parçanın girişinde yer alan genç maceracının hayat ve heyecan dolu adımlarını müzikte tempolu bir Majör ikili aralıkla duyuran motif, bu parçanın finalinde yolun sonuna gelmiş olan belki de yaşlanmış maceracının ağırlaşan adımlarını yine Majör ikili bir aralıkla fakat düşük tempoda duyurulmasıyla yer almaktadır. Dikkat edildiğinde ilk parça ile arasında Majör ikili bir aralık da bulunan bu son parça diziyi diğer tüm döngüsel seçeneklerle karşılaştırıldığında oldukça kararlı ve etkili bir finalle sonlandırmaktadır.

---

¹⁰⁵ Gülgeç & Saka, a.e.

¹⁰⁶ 1. parça 1. ölçüdeki motif 9. parça 23. ölçüde tekrar karşımıza çıkmakta ve diziyi tamamlamaktadır; aynı şekilde 7. parça 1. ölçüde karşımıza çıkan motif 9. parça 8. ölçüde karşımıza çıkmakta ve son olarak 8. parça 2. ölçüdeki motif 9. parça 17. Ölçüde karşımıza çıkmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

“Songs of Travel” şarkı dizisinde İskoç şair R.L.S. ve İngiliz besteci R.V.W. ikilisi, Birleşik Krallık’ın Purcell dönemi sonrası öz be öz bu ilk protagonist karakter örneklerinden birini başarıyla oluşturmuştur. Bestecinin hayatı¹⁰⁷ ve şairin hayatı¹⁰⁸ ile yarattıkları protagonistin hayatı karşılaştırıldığında önemli ortak bir nokta dikkat çekmektedir: Yolda olma hali. Yürümek, gezmek ve bu nevi bir hayat, üçünün de önemli bir parçasıdır. Ancak protagonist, dizi içerisinde yaşadığı olaylarla yaratıcılarından ayrılmaktadır ve performans sanatçıların yaratıcılığı ile baş başa kalmaktadır. Bahsi geçen bu son derece tutkulu ruh hali, eser sahneye aktarılırken eşlikte piyanist/orkestra ve ses sanatçısı için karakter inşası ve rejî yapılandırmasında önemli bir temel oluşturmaktadır. Bu çalışmada dizinin döngüsel bütünlüğünün sağlanması adına, karakter analizi ile zaman ve mekân tespitleri yapılmıştır ve şiirlerin besteci tarafından ele alınan sırası birbirleriyle ilişkilendirilerek ortaya konulmuştur.

Maceracı karakterin duygu durumu yönünden önermeler:

“The Vagabond” parçasında halihazırda yolda olan protagonist, “Let Beauty Awake” parçası boyunca bu tutkusunu yola çıkmaya övgüyle aktarmaktadır. İki parçanın da ortak özelliği yıldızlardan bahsediliyor olmasıdır. Birkaç parçada daha bahsi geçecek olan yıldızlar, tarih boyunca yolculara yol gösteren bir işaret olagelmıştır. Dolayısıyla karakter inşasında, astronomi bilgisine sahip bir protagonist ele alınması anlamlı olacaktır. Bu bağlamda dekor çalışması yapılırken Kuzey Yıldızı veya takım yıldızlar gibi yol gösterici unsurlar ele alınmalıdır. Ayrıca pusula, kadran ve benzeri aksesuarlar kostümün bir parçası olmalıdır.

“The Roadside Fire” parçasında karşımıza aşık bir protagonist çıkmaktadır. İlk iki parça ile bu üçüncü parça arasındaki ortak noktalar maceracının yolda olma tutkusunu sürdürmesi ve yıldız kavramının bir şekilde yer almasıdır. Ancak bu tutkusunu bu sefer doğrudan anlatmak yerine âşık olduğu kişiyle birlikte yolda olma

---

¹⁰⁷ Bkz.: 1.1

¹⁰⁸ Bkz.: 2.1

hayali kurarak aktarmaktadır. Parçanın ilk ölçüsünden itibaren hissedilebilen bu coşkulu, hayal kurma hali, dizinin ilk parçasındaki yolda olma halinin ciddiyetinin yerini almışsa da yanında sevgilisi bile olsa hala yolda olmak istemektedir. Protagonistin ne denli yolda olma tutkunu olduğunu ilk defa bu parçada somut olarak görmekteyiz. Bu da karakteri tanıma sürecinde önemli bir veridir. Yıldızların bu parçadaki bahsi, daha önce de belirtilen yön bulma işlevleriyle ilgisiz görünmektedir. Ancak yıldızların protagonist için hayati bir öneme sahip olduğu düşünüldüğünde, sevgilisine yıldızlardan oluşan bir hediye yapma düşüncesi onun romantik bir karakter özelliğine sahip olduğunun göstergesidir.

“Youth and Love” parçasının önceki parçalarla ortak noktaları yine yolda olma tutkusu ve yıldızlardan söz edilmesidir. Aslında protagonist son dizede sevdiği kişiye veda etmektedir ve ilk dizede sebebini açıklamaktadır. Dolayısıyla bu parça sevgiliye veda olarak ele alınmalıdır. Karakterin aslında genç bir birey olduğu sonucuna varılan bu parçada, yolda olmaya olan tutkusuna sıkı sıkıya bağlandığı görülmektedir. Sevdiğini, yolda olmaya tercih eden karakterin bir diğer özelliği, gözü kara bir genç olmasıdır. Başka nokta ise karakterin veda ederken sevdiği kişiye çocuksu bir notada şarkı söylemesidir. Bu durumda karakterin aslında bir şarkıcı olduğu düşünülebilir, ancak bu, sahneye koyan kişi ya da kişilerin yorumuna açık bir konudur.

“In Dreams” parçasında bu zamana kadar süregelen yolda olma tutkusundan ve yıldızlardan bahis yer almamaktadır. Önceki parçalarla olan tek ortak noktası daha önceden işlenmiş olan aşk temasının devam etmesidir. Sahneyi, ayrılık sonrası bir çeşit yüzleşme ve yas tutma olarak ele aldığımızda protagonistin bahsi geçen¹⁰⁹ tahmini de göz önünde bulundurulduğunda oldukça vicdan azabı çektiği görülmektedir. Pişmanlık duyduğu anlaşılan sözlerini, sevdiği kişiyi unutmadığını söyleyerek sonlandırmaktadır. Veda ettiği sevdiğini unutmadığını söylemesi, yol tutkusuyla beraber devam ettirdiği bir başka duygu ve hatta tutku olduğunun da göstergesidir. Dolayısıyla bu parçada karakter azap içinde ele alınmalıdır.

Karakterin yıldızlardan bahsetmiyor olması, yaşadığı duygu durumunun ne kadar güçlü olduğunun bir göstergesidir. Çünkü bu zamana kadar ya yolunu bulmasına

---

¹⁰⁹ Bkz.: 3.8

yardımcı olmuşlar ya da sevdiğine yaptığı bir hediyein özü olmuşlardır. Sonuç olarak nerede olursa olsun bu parçada bir yüzleşme içinde ve kendiyle baş başa, içe dönük bir duygu durumundadır.

“The Infinite Shining Heavens” parçasında yıldız kavramı tekrar karşımıza çıkmakta ancak yolda olma halinden ziyade zamanın akışı dikkat çekmektedir. Çoğunlukla gökyüzünü izlemesinin sonuçlarını aktaran karakterin, detaylı bir gözlemci olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle gecelerce süren hüznü ve kederinden bahsetmesinden yola çıkarak duygularını yoğun yaşayan bir birey olduğu görülmektedir. Son dizeye kadar bir arayış içinde olması ve son dizede ona bir yıldızın gelmesi, yolunu tekrar bulduğunun göstergesidir. Sonraki parçada eskiden yaşadığı yerden yoğunlukla bahsetmesinden dolayı bu parçada, oraya geri dönmeye karar vermiş olarak yorumlanması anlamlı olacaktır.

“Whither Must I Wander?” parçasında yıldızlardan söz edilmemektedir. Önceki parçada amacını bulduğu düşünüldüğünde burada hedeflediği yere ulaşan protagonistin yıldızlara ihtiyaç duymaması son derece doğaldır. Dizinin bu noktasında, önceki parçalarda aşka veda eden protagonistin çocukluğuna ve o dönemindeki yuva kavramına duyduğu özlem, sahne sanatçısı tarafından ve sahneye koyan tarafından dikkate alınmalıdır. Şimdiye kadar karakterin gelişim sürecine bakıldığında özellikle bu parçada “gitmek ve asla geri gelmemek” düşüncesi, önce mazinin nazik insanları için, daha sonra protagonistin kendisi için ortaya konulmaktadır. Dizinin sonuna doğru yaklaşırken, yolda olmak için veda etmekten ziyade, asla dönüşü olmayacak bir veda güçlenmektedir: Ölümün gerçekliği. Tüm bu veriler ışığında karakterin yola, sevgilisine ve şimdi de geçmişine sadık kaldığı anlaşılmakta ve vefalı biri olduğu sonucu pekişmektedir. Hasret duygusunu yoğunlukla yaşayan karakterin özellikle “mazinin nazik insanlarına”, “en gerçek hoş geldin sözüne”, “nazik ve dürüst kalplere” değinmesi ve özlemi dikkate değerdir. Bu durumda karakterin nazik ve kibar bir insan olduğu ve bunlara değer verdiği anlaşılmaktadır. Hatta yolun başında hiçbirinin önemini bilmezken şimdi her şey geçtikten sonra tüm bunların değerini anlayacak şekilde olgunlaşması, karakterin yaş alma sürecini daha detaylı işlemeye zemin hazırlayacaktır.

8 numaralı “Bright is the Ring of Words” parçası uzun süre dizinin son parçası olarak düşünölmekteydi. Fakat daha önce de bahsedildiği gibi bir sonraki parçanın keşfedilmesi ve bu çalışmada verilen önerilerle yapılan tespitler, diziyi 9 parçalık bir bütün haline getirmektedir. 8 parçalık bütönlük ve döngüsellikten bahsedilebilmesinin sebebi, bu parçada ölüm ve sonrasını işleyen temanın detayında şarkıcı da icracı da toprağın altında bulunmaktadır ve ilk parçanın beşinci derecesi olan Sol Majör akoruyla sonlanmaktadır. Yaşam ve ölüm arasındaki ilişki ile tonal ilişki bu döngüsellikliği tamamlar niteliktedir. Elbette uzun yıllar keşfedilmeyi bekleyen bir sonraki parçanın yokluğu da dizinin bu şekilde sahnelenmesine ve dinleyicinin kulağında bu şekilde yer etmiş olmasına yol açmıştır. Parçada genel olarak protagonist ya ölümünden sonrasının hayalini kurmakta ya da çoktan hayatını kaybetmiş, bir ruh olarak gördüklerini aktarmaktadır. İlk seçenek ele alınırsa ikinci kıtada bahsi geçen durum iyimser bir hayalden öteye geçmeyecektir. Ancak ikinci seçenek ele alındığında protagonistin bir önceki parça ile bu parça arasında bir yerde hayata gözlerini yumduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda bir ölüm anı, sahneye koyan tarafından iki parça arasında değerlendirilmelidir. Sahneleme bu şekilde ele alındığında bu ve sonraki parça boyunca protagonist bir ruh olarak ele alınacağından dolayı dizinin sahneleniş tarihinde yeni bir yaklaşım sunulmuş olacaktır.

“I Have Trod the Upward and the Downward Slope” parçasında da yıldızlardan söz edilmemektedir. Özellikle son parçalarda dikkat çeken bu durumu, yön bulma ihtiyacının tamamen ortadan kalkmış olması şeklinde yorumlamak yerinde olacaktır. Yukarıdaki ikinci önermenin ışığında yolunu tamamlamış olan protagonist, artık her şeyi geride bıraktığını ve yaşayabildiğini yaşadığını anlatmaktadır. Son dizede kapıyı kapattığını söylemesi iki şekilde ele alınabilir. Protagonist bir öncekini parça için yapılan ilk önermenin ışığında hala hayatta ise hayata gözlerini bu parçada yumacaktır. Dolayısıyla kapı, fani dünyaya kapatılmaktadır. Diğer yandan eğer bahsi geçen ikinci şekilde protagonist bir ruh olarak ele alınırsa, içeri girdikten sonra kapattığı kapı hep bahsettiğı cennetin, kapıları olacaktır. Her halükârda bu parçada protagonistin yolculuğu sonlanmaktadır.

Olay örgüsü yapılandırmasını destekleyecek önermeler:

Olay örgüsü yapılandırmasını destekleyecek önemli iki unsur zaman ve mekân kavramlarının tespiti ve sahneye taşınmasıdır. İlk parçada sonbaharın gelişine ve zorluklarına hazır olduğunu belirten protagonistin yola çıktığı mevsimi ilkbahar veya yaz olarak ele almak yerinde olacaktır. Bu durumda dizi sahneye aktarılırken sonbaharın veya kışın gelişi, gelmişliği ilerleyen parçalarda işlenebilir. Dizide sadece ilk parçada ve “Whither Must I Wander?” parçasındaki kış vurgusuyla anlaşılan mevsime dayalı bu zaman verileri, sahneye koyan için önemli bir unsurdur çünkü birer başlangıç ve gelişim noktalarıdır. Kimi parçalar arasında aşağıda değinilecek olan süresi belirsiz bir zaman akışı vardır. Bu belirsizlik herhangi bir parçada mevsim değişikliği vurgusu yapılarak -mesela bir kar yağışı ile- giderilebileceği gibi sonbaharın sararan yapraklarının sahnede görülmesiyle de çözülebilir. Hatta ilk parçadan son parçaya kadar sahnede tarihleri gösteren unsurlar yer alabilir. Dolayısıyla günler, aylar ve hatta yıllar geçmiş olarak bile düşünülebilir. Bu çalışmada protagonistin yola çıktığı mevsim, daha sonra baharın yeniden geleceğinden bahsedilmesinden dolayı ilkbahar olarak tercih edilmiştir.

İlk parçanın geçtiği mekân ele alındığında, sözde ve müzikte bir açık hava, dışarısı hissiyatı ile karşılaşılmaktadır. “Let Beauty Awake” ile “The Vagabond” arasındaki bağlantı, maceracı önce yolda, daha sonra mola vermekte olarak yorumlandığında rahatlıkla kurulmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, ilk parçanın geçtiği mekân bir yol, ikinci parçanın geçtiği mekân ise mola verilen bir yer olarak ele alındığında aralarında çok fazla zaman farkı olmadığı sonucuna varılmaktadır. “Let Beauty Awake” parçasında gündüzün ve gecenin belirgin şekilde aktarıldığı görülmektedir. Dolayısıyla parça içerisinde alacakaranlık, gündoğumu ve günbatımı ele almak yerinde olacaktır. Bu unsurlar detaylı bir şekilde aktarıldığından sahneleme sürecinde, içinde protagonistin yer aldığı bir dış mekân tasviri yapılması son derece doğal karşılanacaktır.

Bütünlük sorgusuna neden olan durumlardan ilki “The Roadside Fire” parçasında karşımıza çıkmaktadır. İlk parçada ne aşk ne dost ne varlık isteyen protagonistin bu parçada, ilk parçaya nazaran oldukça büyük bir heyecanla halihazırda

bir aşk içerisinde olması bir tezatlık olarak yorumlanabileceği gibi; aşkın beklenmedik bir anda karşılaşılabılır olduğunu gösteriyor olarak da yorumlanabilir. Dolayısıyla ilk parçada protagonist “zaten yolda”; üçüncü parçada ise “zaten aşık” olarak karşımıza çıkmaktadır. Sözde ve müzikte hiçbir değişiklik yapmadan, yalnızca sahneleniş şekliyle bu tezatlığı gidermek mümkündür. Burada iki önermede bulunmaktadır. Birincisi, önceki parça ile bu parça arasındaki boşluğa, yoldayken karşılaşılan bir aşk anı sahnelenebilir. Bu durum bir yardımcı oyuncu ihtiyacı yaratacaktır. İkincisi ise ilk iki parça bir kesit; üçüncü, dördüncü ve beşinci parça ayrı bir kesit olarak ele alınması yönündedir. Bu durumda dizi, olay örgüsü yönünden üç ayrı bölüme ayrılmaktadır: Maceracı karakteri ve en büyük tutkusunu tanıdığımız birinci bölüm; aşkın yeşerdiği ancak yol tutkusuna tercih edildiği ve ayrılık temalı ikinci bölüm; yola devam edilen, geçmişin anımsandığı ve dizinin sonlandığı üçüncü bölüm.

Dizi üç kesit olarak ele alındığında kesitleri ayıran parçalar arasında herhangi bir sahne eklenmesi ve yardımcı oyuncu gerekliliği ortadan kalkabilir. Dolayısıyla dizinin bu ayrı kesitlerinin içerdikleri farklı temaları belirginleştiren bir sahnelemeyle izleyiciye sunulması anlamlı olacaktır. Örneğin yukarıda bahsi geçen mevsim geçişleri gözetildiğinde, sahne ışıklandırmasındaki renk tercihleri, dekor ve kostüm çalışması, kesitleri birbirinden belirgin şekilde ayıracaktır. Benzer şekilde zamanın akışı yıllar geçmiş gibi yorumlandığında protagonistin gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerini, ciddi bir makyaj çalışmasıyla ele alma fırsatı doğacaktır. Birinci kesitte gençlik, ikinci kesitte erken yetişkinlik ve üçüncü kesitte olgun bir yaşlılık dönemi yorumlanabilir. Üçüncü kesit özelinde yukarıda bahsi geçen¹¹⁰, karakterin yedinci ve sekizinci parçalar arasında bir yerde hayatının sonlanmış olmasıyla birlikte yaşlılık, ölüm ve sonrasını ele almak mümkün olacaktır.

“The Roadside Fire” parçasında yukarıda önerilen ikinci kesit başlamaktadır ve protagonist sevdiği kişi için neler yapacağından bahsetmektedir. Anlattıklarının ışığında, iki önerme sahneleme için uygun olacaktır. Birincisi, bahsettiği tüm nesneler ve mekanlar parça boyunca işlenebilir. Broş ve oyuncakların parçaya adını da verdiği düşünüldüğünde bu nesneleri protagonistin sevdiğinin beğenisine sunması anlamlı

---

¹¹⁰ Bkz.: “Maceracı Karakterin Duygu Durumu Yönünden Önermeler”

olacaktır. Aynı şekilde sahnenin bir köşesinde mutfak, diğerinde sevdiği kişinin odası işlenmesi düşünülebilir. Ancak protagonistin bunları, nehrin beyaz çağladığı bir yerde hayal etmesi ve her daim yolda olma hayali kurması göz önünde bulundurulduğunda bir tezatlık ortaya çıkmaktadır. Bu durumda önerme, karavan benzeri hareketli bir yapının sahnede işlenmesi ya da sevdiğini ikna etmeye çalışan protagonistin yolda olma tutkusuyla yerleşik hayat vaadinin tezatlığından doğan bir komedi unsuru ele alınması yönündedir. Biraz daha açmak gerekirse hem yolda olmak isteyip hem de sevdiği kişiye mutfak, oda gibi sabit mekanlar vadetmesi fakat tüm bunları sevdiği kişi ile birlikte olmak için yapması komedi unsurları barındıran bir sahnelemeye imkân verecektir. Bu seçenekte protagonistin çocuksu bir heyecanla sevgilisinin peşinde koştuğu, beraber yürüdükleri, gezindikleri bir akış önerilmektedir. Dolayısıyla bir yardımcı oyuncu ihtiyacı doğacaktır. İkinci seçenekte ise protagonist ve sevgilisi baş başa bir yemek yemekte, bir bankta oturmakta veya benzer bir durumda ele alınmalıdır.

“Youth and Love” parçası ikinci kesitin ikinci parçasıdır ve protagonistin sevdiğine veda ettiği anlaşılmaktadır. Dizelerde yerleşik hayattansa yolda olma arzusunun gencin peşini bırakmadığı vurgulanmaktadır. Dolayısıyla protagonist bir evden, bir kasabadan ya da yerleşik düzeni sahnede belirgin kılacak bir mekândan ayrılacak şekilde sahneye taşınmalıdır. Bu duruma önemli bir sebep, önceki parça ile bu parça arasında iki aşığın bir hayat denediği ve protagonistin bu hayattan vazgeçip yola döndüğü anlaşılmaktadır. Özellikle ilk kıtanın sonunda akşam vaktinden bahsedilmesi, parçanın günün hangi zamanında geçtiğine dair bir ipucu vermektedir. Protagonistin yolda olma tutkusu ve heyecanı da göz önünde bulundurulduğunda bu hayat denemesinin pek de uzun sürmediği düşünülebilir ancak ilişkileri bir yaz aşkı olarak ele alındığında bu parçada sonbahara denk gelen bir veda oldukça anlamlı olacaktır. Dolayısıyla sahneler arasında geçen zaman seyirciye tasvir edilirken bu durumlar, göz önünde bulundurulmalıdır.

“In Dreams” parçası ikinci kesitin üçüncü parçasıdır ve mekân olarak belirli bir ipucu vermemektedir. Ancak protagonist, hayatındaki değişiklikleri aktarmaktadır. Sabah ışıltısı olmaması ve dizinin öncesine göre bir miktar zaman geçtiğini belli eden “zamanın rüzgarının soğuk soğuk yüze vurması” gibi açıklamaları

değerlendirildiğinde karamsar ve acı dolu olduğu anlaşılmaktadır. Zaman yönünden değerlendirildiğinde, sonbaharın sonu ve kışın başlamak üzere olduğu bir sahne kurgulamak parçalar arasındaki bağlamı güçlendirecektir. Ayrıca ilk kıtada sevgilisini, rüyalarında nasıl gördüğünü tasvir etmesinden dolayı sahneleme sürecinde yine sevgiliyi oynayan bir yardımcı oyuncu düşünülmesi anlamlı olacaktır. Rüyalarında sevgilisinin elinde hatırlanmamış yadigarlar olması ikinci kesitin ilk parçasına bir atıftır. Bahsi geçen yadigarlar, sevdiğine yapmayı vadettiği ve dolayısıyla yaptığı ve hediye ettiği nesnelerdir. Özetle, bir nevi rüya sahnesi kurgulamak ve bu nesneleri kullanmak parçanın anlamı ve dizinin bütünlüğü açısından renkli ve ilgi çekici olacaktır. Bu parça ikinci kesitin son parçasıdır.

“The Infinite Shining Heavens” parçası dizinin yukarıda önerilen üçüncü ve son bölümünün habercisi olan bir geçiş parçasıdır. Bu son bölüme dahil edilmemesinin sebebi protagonistin önceki kesit ile bu parça arasındaki zamana denk gelen, hüznüyle geçen gecelerden bahsetmesidir ve sonraki parçada gideceği yer ile ilgili ipucunu bu parçada edinmesidir. Genel olarak gökyüzünü, yıldızları seyrettiği ve tasvir ettiği bir parçadır. Parıltılı geceler ve özellikle yıldızların denizin üzerinde olmasından yola çıkarak, protagonistin bir sahilde veya bir gemide olduğu sonucuna varılabilir. Sahil seçeneğinde parçanın sonunda kalkıp gittiği bir eylem olmalıdır. Çünkü ona uzanan yıldız, yönünü yeniden bulduğu anlamına gelmektedir ve bekleyişi sona ermektedir. Gemi seçeneğinde ise aynı sebepten dolayı geminin limandan ayrılması işlenmelidir. Sonraki parçada geçen kış teması sebebiyle, bu parçanın sonunda sahnede bir kar yağışı işlenmesi parçalar arasındaki mevsim geçişleri yönünden zaman bağlamını güçlendirmiş olacaktır.

“Whither Must I Wander?” parçası yukarıda önerilen üçüncü bölümün ilk parçasıdır. Sözlerine “Yuva artık yuvam değil” olarak başlayan protagonistin yuva olarak bahsettiği yer bağlamında iki seçenek dikkat çekebilir. Birincisi ilk parçada yola çıkmak için ayrıldığı, doğup büyüdüğü kent, köy veya kasabadır. İkincisi ise sevdiği kişiyle kurduğu fakat terk ettiği yuvasıdır. Çocukluğunu anımsadığını çağrıştıran sözleri nedeniyle ilk seçeneğin ele alınması anlamlı olacaktır ve başladığı yere geri döndüğü görülmektedir. Buraya geri gelmesine neden olan güdümün yoğun bir özlem duygusu olduğu, “yuvanın sıcaklığı” ve “mazinin nazik insanları” bahsinden

anlaşılmaktadır. Dolayısıyla hasretle döndüğü o boş binanın çevresinde dolaşıyor olarak sahneye aktarılabilir. Binanın içini ele almak tercih edildiğinde evin bacası ve şömine sahnede işlenmelidir. “Soğuk esiyor kış rüzgârı” sözünden de anlaşılacağı gibi bu parçada mevsim kıştır.

“Bright is The Ring of Words” parçası üçüncü bölümün ikinci parçasıdır. Burada protagonist, hikayesini yazan ve seslendiren şarkıcı ve yazarın ölmüş olması ve gömülmesinden söz etmekte olduğundan bir mezar tasviri ele alınmalıdır. Yattığı yerin fundalık tarlasında olduğu sonucuna protagonistin sözlerinden yola çıkarak varılabilmektedir. Zaman olarak gün batımını ve kızılığını belirtmesi bu konudaki bağlam arayışını da giderecektir. Önceki parça ile bu parça arasında ne kadar zaman geçerse geçsin bir önceki başlıkta bahsi geçen ölüm anı önermesinin ışığında bu parçada protagonist, dünyadaki son anlarından birini bir ruh olarak geçirmektedir. Son dizede bahsettiği aşık kişinin ayrılmaması durumunu, protagonistin ayrılmaması olarak yorumlamak anlamlıdır. Dolayısıyla aşıkların son kez bir araya geldiği bu sahne, dizinin en önemli anlarından biridir. Hatırlanmayan yadigarların hatırlandığı, unuttuğu düşünülen sevgilinin unutmadığı, belki de geç kalınmış ama tamamlanmış bir buluşma söz konusudur.

“I Have Trod the Upward and the Downward Slope” parçası üçüncü kesitin ve dizinin son parçasıdır. İçinde “The Vagabond”ta yer alan yürüyüş teması finalde, sözlerdeki melodi ise daha ağır bir tempoyla ilk ölçülerde duyulmaktadır. “Whither Must I Wander?” parçasının girişindeki tema bu parçada son dizinin seslendirilişine eşlik etmektedir. Müzikte yer alan bu değinmeler aynı şekilde sahnelemede de ele alındığında anlamlı bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Dizinin önceki parçalarına aksesuar, dekor veya kostüm parçası bağlamında bir yaklaşım sunulması da bu sonucu destekleyecektir. Bu öneriyi destekleyecek birkaç örnek vermek gerekirse, önceki başlıkta bu parça için bahsi geçen, cennetin kapılarından geçip dünyaya veda ettiği an için “The Infinite Shining Heavens” parçasındaki parıltılı gökyüzü ele alınmalıdır. İlk dizeyi seslendirirken cebinden örneğin bir “yadigâr” çıkararak “The Roadside Fire” parçasına atıfta bulunulmuş olacaktır. Bu ve benzeri bir yaklaşım, dizinin tartışmaya açık bütünlük sorgusunu sahneleme yoluyla sonlandıracaktır.

Sonuç olarak besteci R.V.W.’nin şancılara verdiği, ses becerisiyle ön plana kmaktansa derinliği olan sözler ve müzikle ön plana kmak tavsiyesi, bu dizide, sözleri ve müziği önemseyen, arasındaki bağları olay örgüsüyle güçlendiren bir yaklaşımla yerine getirilmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adams, William Mark: “**Ralph Vaughan Williams' Songs of travel: an historical, theoretical, and performance practice investigation and analysis**” The University of Texas, May 1999
- Atlas, Allan W.: “**On the cyclic integrity of Vaughan Williams's "Songs of travel": one new question – no new answer**”, The Musical Times, Vol. 154, No. 1924 Autumn 2013
- Bishop, Henry Halsall: “**The Pictorial Architecture of the British Isles**”, Society for Promoting Christian Knowledge, 1883
- Britannica, T. Editors of Encyclopaedia: “**Sir Charles Villiers Stanford**”, Encyclopedia Britannica, 26 Eylül 2022, (Çevrimiçi)
<https://www.britannica.com/biography/Charles-Villiers-Stanford>
- Cannock, Stephen: **A Longer Biography**, t.y., (Çevrimiçi),
<https://rvwsociety.com/comprehensive-biography/>
- Daiches, D.: “Robert Louis Stevenson. Encyclopedia Britannica. ”, 11 Eylül 2022, (Çevrimiçi),
<https://www.britannica.com/biography/Robert-Louis-Stevenson>
- Day, James: “Vaughan Williams. The Master Musicians Series”, edited by Stanley Sadie. Third Edition. **Oxford University Press**, 1998, s.6
- Fifield, Christopher: “**Max Bruch His Life and Works**”, George Braziller, Inc., New York, 1988
- Frogley, Alain: “O Farther Sail’: Vaughan Williams and Whitman”, **Let Beauty Awake, Elgar, Vaughan Williams, and Literature**, Elgar Editions, Ed. By Julian Rushton, 2010, s. 80
- Hallmark, Rufus: “Robert Louis Stevenson, Ralph Vaughan Williams and their Songs of Travel”, **Vaughan Williams Essays**, Ed. By. Byron Adams and Robin Wells, Routledge, 2016, s. 129-156

- Kimball, Carol "Song: A Guide to Art Song Style and Literature", Hal Leonard Corporation, 2006
- Mark, Jeffrey "Thomas Ravenscroft, B. Mus. (c. 1583-c. 1633)." *The Musical Times*, 65(980), 1924, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.2307/911743> , s.: 884
- Peake, Luise Eitel: "**The Antecedents of Beethoven's Liederkreis**" Oxford University Press, Music & Letters, Jul. - Oct., 1982, Vol. 63, No. 3/4 (Jul. - Oct., 1982), 1982, s. 242-260
- Ravenscroft, Thomas: "B. Mus. (c. 1583-c. 1633)." *The Musical Times*, 65(980), 1924, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.2307/911743> , s.: 884
- Sadie, Stanley: "Song Cycle", *The Norton/Grove Concise Encyclopedia of Music*, ed. Stanley Sadie, Macmillan Press Ltd, London, 1988, s. 711
- Savage, Roger: "'Vaughan Williams and literature: an overview", **Let Beauty Awake, Elgar, Vaughan Williams, and Literature**, Elgar Editions, Ed. By Julian Rushton, 2010, s. 56 – 57, (Çevrimiçi), <https://archive.org/details/letbeautyawakeel0000unse/page/56/mode/2up>
- Savage, Roger "Books to Make a Traveller of Thee: Pilgrims, Vagabonds and the Monodramas of Vaughan Williams.", **Masques, Mayings and Music-Dramas: Vaughan Williams and the Early Twentieth-Century Stage**, Boydell & Brewer, 2014, s. 4–33
- Stevenson, Robert Louis "A Child's Garden of Verses", Longman's Green and Co., 1885
- Stevenson, Robert Louis "Across The Plains With Other Memories And Essays", Chatto & Windus, 1892
- Stevenson, Robert Louis "The Songs of Travel and Other Verses", ed. Sidney Colvin, Chatto & Windus, 1896
- Steuart, J.A. "**Robert Louis Stevenson: Man and Writer**", Sampson Low, Marston and Company (London), 1922, s.146
- Willeys, P.J.: "The Ralph Vaughan Williams Collection", *British Museum, The British Museum Quarterly*, Vol. 24, No. 1/2, August 1961, s. 3-11

- Vaughan-Williams, Ralph: "A Sermon to Vocalists", **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. By David Manning, 2007, s. 25-30
- Vaughan-Williams, Ralph: "Preface to The English Hymnal", **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. By David Manning, 2007, s. 31-37
- Vaughan-Williams, Ralph: "The Romantic Movement and Its Results", **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. David Manning, 2007, s. 13
- Vaughan-Williams, Ralph: "**Whither Must I Wander**", The Vocalist, Haziran 1902
- Vaughan-Williams, Ralph: "Who wants the English Composer?", **Vaughan Williams on Music**, Oxford University Press USA – OSO, Ed. David Manning, 2007, s. 39 – 42
- Vaughan-Williams, Ursula: "Ralph Vaughan Williams and His Choice of Words for Music", **Proceedings of the Royal Musical Association**, Vol. 99, 1972 – 1973, s. 81-89
- "Song Cycle", (Çevrimiçi)
https://dictionary.onmusic.org/terms/3267-song_cycle
- "from Vaughan Williams, Ralph, 1872-1958 to Wedgwood, Ralph L. (Ralph Lewis), 1874-1956", Letter No. VWL133, (Çevrimiçi),
<https://vaughanwilliamsfoundation.org/letter/letter-from-ralph-vaughan-williams-to-ralph-wedgwood-68/>

EKLER

3

The Vagabond.

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN. WILLIAMS.

*Allegro moderato.
(alla marcia.)*

Voice.

Piano.

p ma sempre marcato.

sempre pesante il basso.

risoluto.

Give to me the life I love, Let the love go

by me. Give the jol-ly heaven a - bove, And the byway nigh me

Copyright 1905 by Boosey & Co
Copyright renewed 1933 in U. S. A. by Boosey & Co Ltd.

Tonsättning förbjudes

Bed in the bush with stars to see, Bread I dip in the

The first system of the musical score, measures 1-4. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are "Bed in the bush with stars to see, Bread I dip in the".

ri - - - ver_ There's the life for a man like me,

The second system of the musical score, measures 5-8. The vocal line continues with the lyrics "ri - - - ver_ There's the life for a man like me,". The piano accompaniment features a strong, rhythmic pattern. Dynamics include *f* (forte) and *pp* (pianissimo).

There's the life for ev - er.

pp *colla voce.* *pp*

The third system of the musical score, measures 9-12. The vocal line continues with the lyrics "There's the life for ev - er." and includes a *rit* (ritardando) marking. The piano accompaniment features triplets and a *colla voce* section. Dynamics include *pp* (pianissimo).

Let the blow fall soon or

The fourth system of the musical score, measures 13-16. The vocal line continues with the lyrics "Let the blow fall soon or". The piano accompaniment features a steady, rhythmic pattern.

late, Let what will be o'er me; Give the face of earth a - round, And the road be

- fore me. Wealth I seek not, hope nor love, Nor a friend to

know me; All I seek, the heaven a - bove,

And the road be - low me.

6

Animando. mf robustamente.

Or let au - tumn fall on me Where a - field I

mf robustamente.

lin - - - ger, Si - lenc - ing the

bird on tree, Bit - ing the blue

poco f

fin - - ger. White as meal the

meno f

The Vagabond.

H 4743

fros - ty field - Warm the fire - side

ha - - - ven - Not to

ancora animando.

au - tumn will I yield, Not to win - - - ter

Tempo I.

e - ven!

dim.

parlante.
pp 3 Let the blow fall soon or

pp *ma marcato.*

late, Let what will be o'er me;

Give the face of earth a - round, And the road be -

sempre pp
- fore me. Wealth I ask not,

sempre pp

hope nor love, Nor a friend to know

portamento. **ff** me; All I ask, the heaven above,

pp And the road below me. *colla voce.* **pp** *dim.*

The Vagabond.

H. 4743.

I. Let Beauty Awake.

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS.

Moderato.

Voice.

Piano.

poco f

poco f

Let Beau - ty a - wake

in the morn from beau - ti - ful

THE PUBLIC PERFORMANCE OF ANY PARODIED VERSION
OF THIS COMPOSITION IS STRICTLY PROHIBITED

Copyright 1907 by Boosey & Co

H. 5557.

dreams, Beau - ty a - wake from

rest! Let Beau - ty a - wake For Beau - ty's

sake In the hour when the birds a - wake in the

brake And the stars are bright in the west!

poco rall. *pp*

p *tranquillo* *p* *tranquillo*

Let Beau-ty a - wake

p *tranquillo* *p* *tranquillo*

in the eve from the slum-ber of day, A-wake in the crim - son

mp *sonore* *mp* *cantabile*

eve! In the day's dusk end When the shades as -

- cend, Let her wake to the kiss of a ten - der friend, To

This system contains the first three measures of the piece. The vocal line begins with a half note 'cend,' followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the bass and chords in the treble.

ren - der a - gain..... and re - ceive!

espress. *p*

This system contains measures 4-6. The vocal line has a long note on 'gain' followed by a rest and then 'and re - ceive!'. The piano accompaniment includes a triplet in the treble and a melodic line in the bass.

morendo *pp*

This system contains measures 7-9. The vocal line has a long note on 'ceive!' followed by a rest. The piano accompaniment features a triplet in the treble and a melodic line in the bass.

ppp *molto rall.*

This system contains measures 10-12. The vocal line has a long note followed by a rest. The piano accompaniment features a triplet in the treble and a melodic line in the bass.

The Roadside Fire.

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS.

Allegretto. *poco scherzando.*

Voice. I ..... will make you

Piano. *p leggiero.*

broo - ches and toys for your de - light, Of

simile

bird-song at morn - ing and star - shine at night.

Copyright 1905 by Boosey & Co.
Copyright Renewed 1933 in U.S.A. by Boosey & Co., Ltd.

H. 4743.

mf cresc.

I ..... will make a pa - lace fit for you and me, Of

mf legato cresc.

p

green days in for - ests, and blue days at sea.

pp

p

I ..... will make my

kit - chen, and you shall keep your room, Where white flows the

mf cresc.

ri - ver and bright blows the broom; And you shall wash your

legato.

lin - en, and keep your bo - dy white In rain-fall at

pp

morn - ing and dew - fall at night.

fp

p

And

pp

all - en - - tan - - do.

The Roadside Fire.

H. 4743

T

Meno mosso.

this shall be for mu - sic when

largamente.

no one else is near, The

fine song for sing - ing, the

rare song to hear! That on - ly I re -

largamente.

mem - ber, that on - ly you ad - mire, Of the R. .

colla voce. *pp*

Vc

Pi

tranquillo.

broad road that stretch

pp

tranquillo.

$\text{♩} = \text{♩}$

- es and the road - - side

fire.

pp *pp una corda.*

8

♩ Cop

II. Youth and Love.

19

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS.

Voice. *Andante sostenuto.*

Piano. *p espressivo. tempo rubato.*

To the
heart of youth the world
is a high - way side.

THE PUBLIC PERFORMANCE OF ANY PARODIED VERSION

ALL RIGHTS RESERVED

Pass - - ing for ev - - er,

he fares; and on

ei - - ther hand, Deep in the gar - dens

gol-den pav-il - - ions hide, Nes- - le in or - - chard bloom,

poco f

p

pp

pp misterioso.
and far..... on the lev - - el land

mf
Call him with light - ed lamp.....

p
in the ev - - - en -

- tide.

pp misterioso.

mf

dim.

p dim.

The musical score is written for a voice and piano. It consists of four systems of music. The first system has a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a rest, then sings 'and far..... on the lev - - el land'. The piano accompaniment is marked *pp misterioso.* and features a triplet of eighth notes. The second system continues the vocal line with 'Call him with light - ed lamp.....' and the piano accompaniment. The piano part is marked *mf* and includes a triplet of eighth notes. The third system has the vocal line singing 'in the ev - - - en -' and the piano accompaniment. The piano part is marked *p* and includes a triplet of eighth notes. The fourth system shows the vocal line with '- tide.' and the piano accompaniment. The piano part is marked *p dim.* and includes a triplet of eighth notes. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

Poco animando.

Thick as stars... at night when the

pp

moon is down Pleasures as - sail him. He to his

f risoluto.

f risoluto.

no - bler fate Fares; and but waves a

affrettando.

sempre f cresc.

affrettando.

hand... as he pass-es on, Cries... but a

Più mosso.

Più mosso.

ff

way - side word to her..... at the gar - den gate,

Piu mosso. pp

Sings..... but a boy - ish

pp Piu mosso.

rall. **Tempo I.**

stave and his face is gone,

rall. *pp*

is gone.....

pp *sempre rall e dim.*

III. In Dreams.

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS

Andantino.

Voice. *p* In dreams un - hap-py, I be-hold you

Piano. *p*

stand as here - to-fore: The un - remember'd to-kens in your

poco f hand a - vail no more. *mf poco animato* No more the morn - ing

poco f *mf*

glow, no more the grace, en - shrines, en - dears.

f *p*

ALL RIGHTS RESERVED

poco animando.

25

Cold beats the light of time up - on your face..... and

smorzando.

shows your tears.

smorzando

He came and went. Per-chance..... you

poco rit.

pp

wept a - while and then for - got.

colla voce.

f *a tempo.*
Ah me!..... but he that left you with a

morendo. *pp*
smile..... for - - gets you

not. *espressivo.* *pp*
a tempo sempre rall. *colla voce.*

R.
V.
P.

IV.

27

The Infinite Shining Heavens.

Words by
R. L. STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS.

Andante sostenuto. *p*

Voice. The in-fi-nite shining heavens Rose, and I saw...

Piano. *pp molto legato.*

(d = d)

..... in the night Un - count-a - ble an - gel stars Shower

(d = d)

- ing sor - row and light.

pp

THE PUBLIC PERFORMANCE OF ANY PARODIED VERSION

H. 5557:
ALL RIGHTS RESERVED

I saw them dis-tant as heaven Dumb and

shi-ning and dead, And the i-dle stars of the

night Were dear-er to me than

bread.

pp

pp

largamente.

a tempo.

f dim.

p

29

1

Night..... af - ter night in my sor - row The

pp animando

stars..... looked o - ver the sea, Till lo!

pp animando

I looked in the dusk..... And a star had come down

sempre animando

f dim. *pp*

to me.....

pp

H. 5557

Whither must I wander?

Words by
ROBERT LOUIS STEVENSON.

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS.

Andante. *mf* *tranquillo*

VOICE. Home no more home to me,...

PIANO. *f* *p* *legato*

whi-ther must I wan-der? Hun-ger my dri-ver, I go...where I must.

Cold blows the win-ter wind o-ver hill and hea-ther: Thick drives the

Copyright 1912 by Boosey & Co.

H. 7347

rain and my roof is in the dust. *risoluto* Lov'd of...wise men was the

shade of my roof-tree, The true word of wel-come was spo-ken in the door:— *ff* *poco rit.*

Dear days of old...with the fa-ces in the fire - light; Kind folks of *pp*

old, you come a - gain no more. *colla voce* *f* *p*

Whither must I wander?

H. 7547.

mf

Home was home then, my dear, full of kindly fa-ces, Home was home then, my dear,

p

hap-py for the child. Fire and the win-dows bright glit-tered on the moor -

dim.

- land; Song, tune-ful song, built a pa-lace in the wild.

pp

risoluto

Now when day dawns on the brow of the moor-land, Lone stands the house and the

Whither must I wander?

H. 7547.

ff *poco rit.* *a tempo* *p*

chimney-stone is cold. Lone let it stand now the friends are all de-part.

ff *poco rit.* *pp*

- ed, The kind hearts, the true hearts, that loved the place of old.

colla voce

pp

Spring shall come, come a gain, call-ing up the moor-fowl, Spring shall bring the sun and rain,

pp legato

bring the bees and flowers; Red shall the heather bloom o-ver hill and val-

Whither must I wander?

H. 7547.

ley, Soft flow the stream through the e-ven flow-ing hours.

Fair the day shine as it shone on my child-hood; Fair shine the day on the

house with o-pen door. Birds come and cry there and twit-ter in the chim-

poco rit. pp a tempo

poco rit. pp a tempo

ney— But I go for e-ver and come a-gain no more

molto rall.

colla voce

Whither must I wander?

Please include full details of title, author, composer and publisher of this work on THE PERFORMING RIGHT SOCIETY'S returns whenever it is publicly performed.

H. 7547.

Bright is the ring of words

Words by
R.L. STEVENSON

Music by
R. VAUGHAN WILLIAMS

Moderato risoluto

VOICE

Bright is the ring of words..... When the right man

PIANO

risoluto

rings them, Fair the fall of songs..... when the sing-er sings them.

mp

Still they are ca-rolled and said— On wings they are car-ried—

mp legato

Copyright 1905 by Boosey & Co.
Copyright renewed 1933 in U. S. A. by Boosey & Co., Ltd.

All rights reserved
Printed in England

And when the west is red With the

sun - set em - bers,

The lov - er lin - gers and

la melodia ben marcato
p

pp molto più lento
 sings, And the maid re - mem - bers.

colla voce
pp molto più lento
rall.

3

And I have lived and loved,

and closed the

door,

rall.

pp

ppp

pp

* * *